Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 8-9. SIERPIEŃ-WRZESIEŃ 1934. Rok II.

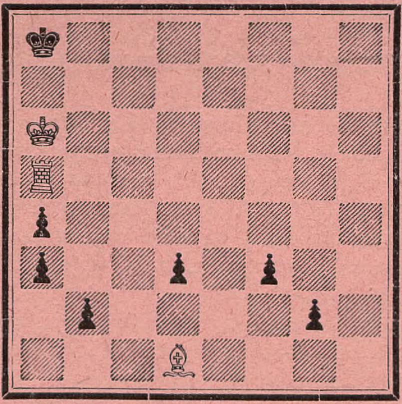
SZACHISTA

miesięcznik

poświęcony grze i studjom szachowym

Cena zeszytu Zł. 1·80.

S. Tytor — Stanisławów.
(Oryginalne dla „Szachisty")

Białe zaczynają i remisują.

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Słoneczna 36.

Drukarnia „Renoma" Lwów, ul. Rzeźnicka 16.

Rozwiązania zadań z Nr. 4-5 i 6-7.

L. 166.	Gavrilov	2 mat	1. Hb6 : e6!
L. 167.	Gavriloy	„ „	1. Kb6—a5!
L. 168.	Fux	„ „	1. Sd5—e3!
L. 169.	Salzman	„ „	1. Wf3—f1!
L. 170.	Hebelt	„ „	1. Hh1—e1!
L. 171.	Tytor	„ „	1. Sb7—d6!
L. 172.	Dr. Palkoska	3 „	1. Sh6—g4!
L. 173.	Cumpe	„ „	1. Kd1—c2!
L. 174.	Milli	„ „	1. We1—e6!
L. 175.	Grzankowski	„ „	1. Gg6—f7!
L. 176.	Czarnecki	4 „	1. He8—g6!
L. 177.	Svoboda	s3 „	1. We8—g8!
L. 178.	Wróbel	2 mat	1. Hg5—g4!
L. 179.	Limbach	3 „	1. Hc3—b3!
L. 180.	Fux	2 „	1. Gf5—h7!
L. 181.	Salzman i Czar.	„ „	1. Sg4 : e5!
L. 182.	Marjenstrass	„ „	1. Wg7—g8!
L. 183.	Rusek	„ „	1. Kg4—h5!
L. 184.	Cumpe	„ „	1. Sb5—d6!
L. 185.	Salzman	„ „	1. d2—d4!
L. 186.	Hörholt	3 „	1. f5—f6!
L. 187.	Barnet	„ „	1. Se1—d3!
L. 188.	Kochański	4 „	1. Gb3—f1!
L. 189.	Svoboda	s2 „	1. Gc4—e6!

Tabela konkursu.

Worobeć 261, 25 i 29 = 315, Jersawetz 261, 23 i 27 = 311, Motyka 254, 26 i 24 = 304, Freiberg 244 i 35 = 279, Hebelt 173 i 45 = 218, Kurmin 190, 25 i 20 = 244, Mieszczak 147, 30 i 33 = 210, Stefańczuk 146, 20 i 20 = 186, Metzger 120, 40 i 30 = 190, Milli 114, Halpern 113 i 30 = 143, Czarnota 76, 28 i 29 = 133, Szpajcer 95, Dobreńko 76 i 18 = 94, Jakubowski 32 i 38 = 70, Kaufman 32, 25 i 20 = 77, Hagen 28 i 22 = 50, Folański 26 i 20 = 46, Barański 25 i 18 = 43, Musiałowski 42, Czerniaków 43, Grossman 40, Wiluń 35, Ferens 19.

Maximum punktów uzyskali pp.: *Włodzimierz Worobeć*, Lwów i *Dr. Juljusz Jersawetz*, Jarosław, którym równocześnie przesyłamy konkursowe nagrody książkowe a to: „Mecz kompozycji szachowej Danja - Polska".

Rozwiązania uboczne.

Zadanie L. 167. prócz autorskiego rozwiązania 1. Ka5, posiada uboczne rozwiązanie: 1. Ha6. Zadanie L. 174, którego autorskie rozwiązanie brzmi: 1. We6? *jest nierozwiązalne* po 1. Sg1—e2. Zadanie L. 177, posiada prócz autorskiego trzy uboczne rozwiązania, a to: 1. Ge7, 1. Gf8 i 1. We6. Zadanie L. 178. ma również uboczne: 1. Gb5:d7. Także zadanie L. 184. ma 2 uboczne rozwiązania: 1. Se8—c7, Se8—g7. W zadaniu L. 187. opuszczono czarnego pieszka na polu d4. Rozwiązanie autorskie 1. Se1—d3.

Wszystkim Czytelnikom, którzy nadesłali rozwiązania zadań Nr. 6-7. i stwierdzili, że zadanie L. 187. jest mylnie wydrukowane, zaliczono po 3 p. to jest tyle, ile wynosi autorskie rozwiązanie.

Za rozwiązanie uboczne zaliczamy tyle punktów, ile wynosi autorskie. Za dowód nierozwiązalności podwójną ilość punktów.

Maximum punktów z Nr. 4-5 wynosi 47 p., zaś z Nr. 6-7 35 p.

Sprostowanie omyłek: *W Nr. 6-7. zakradły się nieścisłości. Str. 112. Wyniki: Wilnian z Białymstokiem, Barin 1 — Tirsztejn 1 (a nie Barin $^1/_2$ — $1^1/_2$ Tirsztejn) Marejn 1 — 1 Kurmin (a nie Marejn $1^1/_2$ — $^1/_2$ Kurmin).*

Zadanie L. 169. S. Limbach jest trójchodówką, tak jak podano na okładce, a nie dwuchodówką, jak mylnie wydrukowano w dziale zadań.

Nr. 8-9. SIERPIEŃ-WRZESIEŃ 1934. Rok II.

SZACHISTA

miesięcznik poświęcony grze i studjom szachowym

Pzenumerata w kraju:		Redaktor Henryk Friedman	Prenumerata zagr.	
Mies.	Zł. 1·—		mies.	Zł. 1.20
kwart.	Zł. 2.50		kwart.	Zł. 3.50
półrocz.	Zł· 5.—		półrocz.	Zł. 6.—
roczna	Zł. 10.—		roczna	Zł. 12.—

Redakcja i administracja: Lwów, ul. Słoneczna 36.

Telefon Nr. 39-02. Konto P.K.O. Nr. 500.103.

Turniej w Zurychu.

Szwajcarski Związek Szachowy urządza corocznie turniej mistrzowski dla swoich członków. Poraz pierwszy został dopuszczony do takiego turnieju narodowego w r. 1931. arcymistrz A. Nimcowicz. Już w Bernie w r. 1932 udział mistrzów zagranicznych jest znacznie większy. W turnieju tym bierze udział 6 arcymistrzów i 6 szwajcarów. Pod względem jednak ilości zagranicznych gości oraz światowego znaczenia turnieju, przewyższa turniej w Zurychu wszystkie poprzednie imprezy. Do turnieju zaproszono 9 arcymistrzów, oraz tylko 7 szwajcarów. Udział tylu gości zagranicznych wywołał liczne sprzeciwy w szwajcarskich kołach szachowych, gdyż nie tak prędko znajdzie się miasto, któreby wzorem Zurychu zdołało tyle pracy poświęcić i starań, by zdobyć fundusze na stworzenie tak gigantycznej imprezy. O ile jednak turniej doszedł do skutku, to świat szachowy zawdzięcza to w pierwszej linji *Franciszkowi Widmannowi*, obecnemu prezesowi towarzystwa szachowego w Zurychu, synowi znakomitego poety, który sam z zawodu jest malarzem i poetą.

Gdy mistrzowie szwajcarscy w turniejach takich, jak Berno 1932, Zurych 1934, spotykają się z mistrzami tej klasy, co Alechin, Lasker, Euwe, Flohr, Bogoljubow, Bernstein, Nimcowicz, Sultan-Khan i inni, to dzieje się to dlatego, nie aby się z tymi *zmierzyć*, lecz poto aby się od tych *uczyć*. Z wyjątkiem Groba, który jest profesjonalistą, wszyscy pozostali mistrzowie szwajcarscy wykonują różnorodne i odpowiedzialne zawody. Są lekarzami, nauczycielami, muzykami, agronomami i t. p. i tylko nieznaczną część swojego wolnego czasu poświęcają szachom. Od stołu operacyjnego i pługu spieszą na turniej, świadomi swego niedostatecznego przygotowania.

Z tych względów turniej w Zurychu był dla szwajcarów niełatwy. Nietylko udział mistrza świata *Dr. Alechina*, ale też jego poprzednika, *Dr. E. Laskera* (który po dziesięcioletniej pauzie do szachów wrócił) oraz niedawno pokonanego *Bogoljubowa* i dwóch kandydatów do tytułu mistrza świata, *Dr. Euwego* i *Flohra*, spowodował to, że już od samego początku rozpoczął się między tymi wyścig o prowadzenie. To też po drodze ofiarą tychże przeważnie nieubłaganych spotkań padali szwajcarscy mistrzowie, oraz mistrz włoski *Roselli del Turco*. Trudno było bowiem „urwać“ asom turnieju bodajże $1/2$ punktu. Alechin, Flohr i Bogoljubow rozprawili się z całą gwardją szwajcarów bez trudności. Euwe oddał $1/2$ puntu *Grobowi*. Lasker zremisował *z Hansem Johnerem*. *Bernstein* 3 partje z szwajcarami zremisował. Jedyny *Nimcowicz* miał mniej szczęścia z szwajcarami, gdyż przegrał u Johnera i *Hennebergera*, oraz $1/2$ punktu oddał Grobowi. *Stahlberg* przegrał z Gyglim, oraz zrobił 3 połówki z Johnerem, Müllerem i Jossem. Więcej jak $2^1/_2$ p. nie oddał też Roselli szwajcarom, aczkolwiek sam wszystkie partje do arcymistrzów przegrał. Wedle złośliwej uwagi jednego szwajcara, uważać należy, że te nieznaczne przegrane zagranicznych mistrzów są tylko *dziełem przypadku*, nawet tam, gdzie z partyj przegranych udało się tymże „wyciągnąć” $1/2$ punktu; potrafili jednak dokazać i tej sztuki, że w straconych zupełnie pozycjach nietylko uzyskali wyrównanie, ale dzięki swej rutynie i zmęczeniu (?) szwajcarów — rozstrzygali partje na swoją korzyść — i w dodatku *to* uważali za *stan naturalny*.

Na samym początku objął prowadzenie turnieju młody Flohr. W czwartej i szóstej rundzie dociągnął do tegoż stary mistrz świata Dr. Lasker. Wkrótce potem Flohr znowu sam prowadzi, z niesłychaną pewnoscią, nie przegrywając żadnej gry, ani też nie znajdując się w partjach gorszych. Dopiero pod koniec turnieju zremisował kilka partyj i to zadecydowało o pierwszem miejscu. Flohr był jedyny, który ukończył turniej bez przegranej. Mistrz świata spocz ątku był również w czołowej grupie, odpada jednak po swojej jedynej klęsce z Euwem. W 12. rundzie dopada Flohra, zaś w 13. wysuwa się sam na czoło turnieju. Alechin ostatnich osiem partyj wygrał pod rząd. Wygrał je w stylu najlepszym, energicznie, zaczepnie, ale i *ryzykownie*. Ponieważ więcej ryzykował niżeli Flohr i Euwe, dlatego ich wyprzedził.

Osobną kartę stanowi 66-letni Dr. Lasker. Sądzono, że Dr. Lasker, który długie lata poświęcił brydżowi, (zyskując i w brydżu sławę światowego gracza) nie sprosta przedstawicielom nowej szkoły. Jakże się mylono! Przeciwko Euwemu dostarczył Lasker cudowną partję, rozegraną wprost klasycznie i kombinacyjnie. Wystarczyłaby ta jedna partja, by dowieść, że klasa gry Laskera, jest *jeszcze dziś* światową. Przyczyna przegranej Laskera do Alechina jest mało w świecie znaną. Alechin napewno

nie byłby partji swej do Laskera wygrał przez ofiarę hetmana, albowiem niejednokrotnie w czasie turnieju, zmuszony był Lasker korzystać z pomocy lekarskiej. Ciężka choroba serca przeszkodziła napewno Laskerowi w zdobyciu wyższego miejsca w turnieju. Zawiedli poniekąd arcymistrzowie: Bernstein, Nimcowicz i Stahlberg. Z tej trójki Bernstein i Nimcowicz należą do starej generacji, która odchodzi, natomiast Stahlberg, jest młody i wedle słów fachowców, talentem kombinacyjnym nie ustępuje nawet Alechinowi, brak mu natomiast pewności, ale to przyjść może z czasem.

Ze szwajcarów najlepiej grał Hans Johner. Hans Müller jest młodym szwajcarskim graczem z Bazylei i nie jest identyczny z Hansem Müllerem z Wiednia.

Szczegółowe wyniki turnieju były następujące: I. Dr. Alechin 13, II. i III. Flohr i Dr. Euwe 12, IV. Bogoljubow $11\frac{1}{2}$, V. Dr. Lasker 10, VI. i VII. Dr. Bernstein i Nimcowicz 9, VIII. Stahlberg 8.

Poza grupą nagrodzonych kroczą: H. Johner $7\frac{1}{2}$, Henneberger $5\frac{1}{2}$, Gygli 5, Roselli $4\frac{1}{2}$, Grob i Müller 4, Dr. Naegeli 3 i Dr. Joss 2.

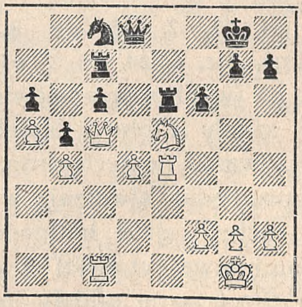
Najciekawsze partje z turnieju w Zurychu ogłaszamy wedle porządku poniżej:

Partja Nr. 177. Angielska.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

1. c4, e6, 2. d4, d5, 3. Sc3, a6, 4. c×d, e×d5, 5. Gf4, Sf6, 6. e3, Gd6, 7. G×d, H×d6, 8. Gd3, Sc6, 9. Sge2, 0—0, 10. a3, Se7, 11. Hc2, b6, 12. b4, Gb7, 13. 0—0, We8, 14. Sg3, Sg6, 15. Wfc1, Sh4, (by zapobiec ewentualnemu 16. Sf5. Jednakże skoczek czarny jest źle lokowany na polu h4 i zmuszony będzie „volens-nolens“ wrócić na g6) 16. Sce2, c6, 17. Wab1, We7, 18. a4, Wae8, 19. a5, b5, (Dr. Euwe kilkoma precyzyjnemi posunięciami osłabił skrzydło hetmańskie czarnych) 20. Sf4, Wc7, 21. Hc5, Hd7, 22. Wce1 (Przygotowawcze do e4.) 22... Sg6 (oznacza stratę dwu temp) 23. Gf5, Hd8, 24. Sd3, Gc8, 25. Wc1, Se7, 26. G×c8, S×c8, 27. Se5, We6, (a nie 27... Sd7? gdyż wygrywa 28. S×c6!) 28. e4, S×e4 (wydaje się lepsze 28... d×e4, 28. S×e4, Sd5!) 29. S×e4, d×e4, 30. W×e4, f6? (Błąd, który daje białym możność przeprowadzenia pięknej kombinacji. Wskazane było 30... He8).

Pozycja po 30. posunięciu czarnych.

31. Sf7! (Ten zuchwały skoczek nie śmie być bity, gdyż nastąpi po 31... K×f7, 32. Hh5+, Ke7, 33. W×e6+, K×e6, 34. We1+, Kd6, 35. Hc5+, Kd7, 36. Hf5+,

Kd6, 37. He6#. Także oddanie jakości prowadzi forsownie do przegranej) 31... He8, 32. W×e6, H×e6, 33. Sd8! (Klucz całej kombinacji! Białe zdobywają piona c6.) 33. He4, 34. S×c6, h6, 35. d5, Hd3, 36. h3, Hd2, 37. g3, Kh8, 38. Kg2, Hd3, 39. We1, Kh7, 40. We3, Hd2, 41. We8, Hd3, 42. Hd4! (prowadzi do wymiany hetmanów) 42... Hc4, 43. He4+, H×e4, 44. W×e4, Kg8, (Białe wygrywają drugiego piona. Czarne są bezsilne, także 44... Wd7, 45. We8, Sd6, 46. We7, W×e7, 47. S×e7, wygrywa lekko) 45. Sb8, Kf7, 46. S×a6, Wd7, 47. Wd4, Se7, 48. d6, Sf5, 49. Wd5, S×d6, 50. Sc5, Wd8, 51. Se4, Sb7, (51... Kd6, spowoduje wymianę obu figur i białe zwyciężają wolnym pionem a) 52. a6! Ke6 (Po 52... W×d5, 53. a×b7, Wd8, 54. Sd6+! Ke6, 55. Sc8 i białe budują nowego hetmana) 53. W×d8.

Czarne poddały się.

Partja Nr. 178. Hetmańska.

Flohr — Stahlberg

1. d4, d5, 2. Sf3, Sf6, 3. c4, c6, 5. Gg5, d:c, 6. e4, b5, 7. e5, h6, 8. Gh4, g5 (wybitni przedstawiciele młodej szkoły Flohr i Stahlberg w poszukiwaniu nowych dróg, już po 8. posunięciu stwarzają w napozór „suchej“ grze hetmańskiej iście gambitowe sytuacje) 9. S:g5, Sd5, 10. Sf3 (czarne oddały piona by zyskać lepszą grę. Do ciekawej gry prowadziło 10. S:f7, H:h4, 11. S:h8, S:c3, 12. b:c3, He4+ z nast. Hh7 i zyskiem 2 figur za wieżę) 10... Ha5, 11. Hd2, b4, 12. S:d5, c:d, 13. Ge2, c3?? (gruby błąd, czarne jedyny swój atut miały na skrzydle hetmańskim w swoich pionach, które po ostrożnej grze polegającej na zabezpieczeniu skrzydła króla, mogły w końcówce przynieść rozstrzygnięcie. Wskazane było Hc7, lub Hb6) 24... b:c, b:c, 15. Hc2, Gd7 (Lepsze wydaje się być Ga3!) 16. a4, Sc6, 17. 0—0, Wc8, 18. Wfc1, Sb4, 19. Hb3! Hc7, 20. Se1, a5, 21. Hd1, c2, 22. S:c2, S:c2, 23. Gc8! (odbiera figurę i zyskuje piona)23... S:a1, 24. G:c8, (24. W:c7, W:c7, 25. H:a1, Gb4, mogło dać czarnym wyrównanie, gdyż 2 wieże są dostateczną rekompensatą za straconego hetmana) 24... Ha7, 25. G:d7, H:d7, 26. W:a1, Ge7, 27. Gg3, 0—0, 28. Gf4, Gg5 (nie było innej obrony, na Kh7, 29. Hh5!) 29. G:g5, h:g5, 30. Hd2! (wygrywa drugiego piona) He7, 31. H:a5, f6, 32. e:f, H:f6, 33. Hd2, Wc8, 34. a5, Wc4, 35. a6, W:d4, 36. He1, We4, 37. Hf1, Hd8, 38. a7, Ha8, 39. Hb1. Czarne poddały się.

Partja Nr. 179. Hetmańska.

Alechin — Nimcowicz

1. d4, Sf6, 2. Sf3, d5, 3. c4, e6, 4. Sc3, c6, 5. Gg5, Sbd7, 6. e3, Ha5, 7. c:d, S:d5, 8. Hd2, Gb4, 9. Wac1, h6, 10. Gh4, 0—0, 11. Gc4, S:c3, 12. b:c3, Ga3, 13. Wb1, e5, 14. Gg3, e:d4, 15. c:d4, H:d2+, 16. S:d2, Sb6, 17. Gb3, Gf5, 18. e4, Wa—e8, 19. f3, Gc8, 20. Ke2, Kh8, 21. Gc7, Sd5, 22. G:d5, c:d5, 23. Kd3, b6, 24. Wb3, Ge7? (dlaczego nie d:e4+!) 25. e:d, Ga6+, 26. Kc2, Wc8, 27. Wc3, Gb4, 28. d6! G:c3,

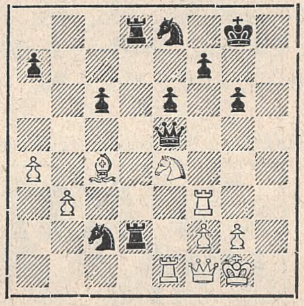
29. K:c3, (oddana jakość bynajmniej nie osłabia gry białych. Pion na 6 polu oraz silna pozycja białego gońca, przemawiają raczej za przewagę białych) Gb5, 30. Sc4, f6, 31. a4, Gd7? (Lepiej było bić na a4, by na 32. Wa1 grać b5) 32. a5, b:a5, 33. S:a5, Wf7, 34. Sb3, Gb5, 35. Kb4, a6, 36. d5! Kg8, 37. Sd4, Ge8, 38. Wa1, Wa8 (kilkakrotnie miały czarne okazję oddania jakości za niewygodnego gońca i piona. Widocznie nie zdały sobie dokładnie sprawy z powagi swojej sytuacji, którą nażwać można zgoła tragiczną) 39. Ka5, Wd7, 40. Kb6, Wf7, 41. Kb7, Wad8, 42. W:a6, Wd8—d7, 43. Kb6, Wf8, 44. Se6, Gf7, 45. Sc5, Ge8, 46. Wa8, Kf7, 47. S:d7, G:d7, 48. Gd8, Kg6, 49. Kc7, Gb5, 50. Wa5, Ge8, 51. Ge7. Czarne poddały się.

Partja Nr. 180. Hetmańska.

Dr. Euwe — Dr. Lasker

1. d4, d5, 2. c4, e6, 3. Sc3, Sf6, 4. Gg5, Sbd7, 5. e3, c6, 6. Sf3, Ge7, 7. Hc2, 0—0, 8. a3, We8, 9. Wc1, d×c, 10. G×c4, Sd5, 11. G×e7, H×e7, 12. Se4, Sdf6, 13. Sg3, c5, 14. 0—0, c×d, 15. S×d4, Sb6, 16. Ga2, Wab8, (by po Hc7, Gd7 i pion b7 ma obronę) 17. e4, Wed8, 18. Wfd1, Gd7, 19. e5, Se8, 20. Gb1, g6, 21. He4, Ga4! 22. b3, Gd7, 23. a4, (prowokacja czarnych na skrzydle hetmańskim powiodła się. Białe zamiast 23. a4, powinne były grać 23. b4, zaś na Ga4, 24. Gc2. Obecnie pole b4 obsadza czarny skoczek) 23... Sbd5, 24. Gd3, Wbc8, 25. Gc4, Gc6, 26. S×c6, b×c6, 27. Wd3, Sb4, 28. Wf3, Wc7, 29. h4, (jak się okaże, atak ten spali na panewce) 29. Wcd7, 30. h5, Hg5, 31. We1, Wd4, 32. h×g6, h×g (chybione byłoby 32... W×e4, 33. g×f7+, Kf8, 34. S×e4, i f×e8+ z wygraną białych) 33. He2, Wd2, 34. Hf1, Sc2! (Tu Dr. Lasker przeprowadza daleką ofiarną kombinację) 35. Se4, H×e5!! 36. Sf6+

Pozycja po 35. posunięciu czarnych.

(o ile 36. S×d2, to H×e1 i czarne stoją o piona silniej w końcówce) 36... H×f6, 37. W×f6, S×f6, 38. Wc1, Se4, (mimo ofiary hetmana czarne są panem sytuacji. Białe nie są w stanie przeprowadzić żadnej kontrakcji). 39. Ge2, Sd4, 40. Gf3, S×f2, 41. Hc4, Sd3, 42. Wcf1, Se5, 43. Hb4, S×f3+, 44. g×f3, Se2+, 45. Kh2, Sf4+! 46. Kh1, (albo 46..: Kg3, g5! z groźbą Wg2#) 46. Wd2—d4, 47. He7, Kg7, 48. Hc7, (groziło Wh8+ i Wd2 oraz Wg2#!) 48... Wd5, 49. We1, Wg5! 50. H×c6, Wd8!

Białe poddały się, gdyż mat w kilku posunięciach jest nieuniknony.

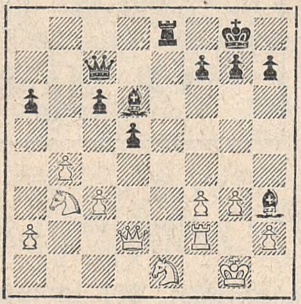
o—o

Partja Nr. 181. Francuska.

Dr. Lasker — Bogoljubow

1. e4, e6, 2. d4, d5, 3. Sc3, Sf6, 4. Gd3, c5, 5. Sf3, c×d, 6. S×d, Sc6, 7. Gb5, Gd7, 8. e×d, e×d, 9. 0—0, Ge7, 10. Ge3, 0—0, 11. Sb3, a6, 12. G×c6, b×c, 13. Gc5, We8, 14. Hd4, Gf5, 15. Wac1, Gd6, 16. f3, Ge5, 17. Hd2, Hc7, 18. g3, Gh3, 19. Wf2, Sd7, 20. Sa4, S×c5, 21. S×c5, We7, 22. c3, Wae8, 23. Sd3, Gd6, 24. Sc5, Gc8, 25. b4, We3, 26. Sb3, Gf5, 27. Se1, Gh3, 28. Sg2, We3—e7, 29. We1, W×e1+, 30. S×e1, 30... G×g3!

Pozycja po 30. posunięciu białych.

(Piękna ofiara gońca, której nie wolno białym przyjąć, gdyż po 31. h×g3, nastąpi H×g3+, 32. Sg2, G×g2, 33. W×g2, We1+! zaś po 31... H×g3, jeśli 32. Kh1, wówczas W×e1+!! 33. H×e1, Gg2+! 34. Kg1, G×f3+, 35. Kf1, Hh3, 36. Kg1, Hh1#). 31. We2, G×h2+! (i nie może nastąpić W×h2, bo decyduje Hg3+, jak powyżej)32. Kh1, W×e2, 33. H×e2, Gd6, 34. H×a6, g6, 35. He2, Hd8, 36. Sg2, Hg5, 37. Sd2, G×g2+, 38. H×g2, Hh4+, 39. Kg1, He1+.

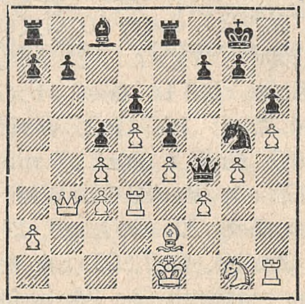
Czarne poddały się.

Partja Nr. 182. Hetmańska.

Nimcowicz — Henneberger

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, Gb4, 4. Hb3 (W tej partji Nimcowicz usiłuje obalić swój własny obronny system czarnych, opierając się na smutnych doświadczeniach, po przegraniu swojego meczu z Stahlbergiem. Okaże się jednak, że system jest silniejszy od swego twórcy. Alechin gra 4. a3, Flohr i Botwinnik stosują 4. Hc2, zaś Rubinstein poleca 4. e3) G:c3, 5. b:c3, d6, 6. f3, 0—0, 7. Gg5, He7, 8. e4, e5, 9. Wad1, c5, 10. d5, Sbd7, 11. g4 (posunięcie to zdradza zamiary Nimcowicza, przeprowadzenia ataku na skrzydle króla. Henneberger w precyzyjny sposób wywiera nacisk na osłabione w międzyczasie pole f4, co później oddaje mu zupełną inicjatywę) We8, 12. Gd3, Sdf8, 13. Se2, h6, 14. Gc1, Sf6—h7, 15. h4, Hf6! 16. Sg1, Sg6, 17. h5, Sf4, 17. G:f4, H:f4! 19. Ge2, Sg5, 20. Wd3, f5! (niespodzianka!)

Pozycja po 20. posunięciu białych.

21. g:f, G:f5, 22. Hb1, (a nie 22. e:f5, bo nastąpi e4! z zupełnem rozbiciem białych) We7, 23. Kd1, Gd7, 24. Kc2, b5! 25. He1 (białe nie mogły grać 25. c:b, gdyż c4! Wd2,

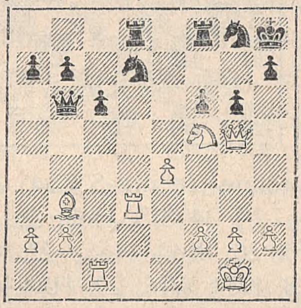
S:e4! wygrywało) b:c4, 26. Wd2, Ga4+, 27. Kb2, Wab8, 28. Ka3? Web7! 29. K:a4, Hf7, 30. G:c4, Hd7+, 31. Ka3, Hc7, 32. Gb3, Ha5+, 33. Kb2, c4, 34. Hd1, Ha4, 35. Wf2, W:b3+, 36. Ka1 (na a:b, W:b3 i w nast. ruchu zysk hetmana) Ha5, (przeoczenie 36... Wb2! wygrywało z miejsca) 37. Wc2, W:c3, 38. Wh1—h2, Wcb3, 39. Hc1, c3, 40. Whg2? Wb1+. Białe poddały się, gdyż po H:b1, W:b1, 42. K:b1, Hb5+ i następnie Hf1+ i białe tracą Wg2.

Partja Nr. 183. Hetmańska.

Dr. Alechin — Dr. Lasker.

1. d4, d5, 2. c4, e6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, Ge7, 5. Gg5, Sbd7, 6. e3, 0—0, 7. Wc1, c6, 8. Gd3, d×c4. 9. G×c4, Sd5, 10. G×e7, H×e7, 11. Se4, Sd5—f6, 12. Sg3, e5? (To i poprzednie posunięcie osłabia znacznie grę czarnych. 12... Hb4+ prowadzi do wymiany hetmanów, po której białe wprawdzie mają przewagę w centrum, ale przy ostrożnej grze czarnych może nastąpić wyrównanie) 13. 0—0, e×d, 14. Sf5! Hd8? (W tej trudnej już sytuacji, czarne bronią się słabo, oddając białym linję d. Należało raczej iść na komplikacje, a to przez: 14... Hb4 z groźbą bicia piona b2, poczem mogło nastąpić 15. H×d4, c5 (groziło 16. g×f7) i jeśli 16. Hd6, Se4! i czarne stoją dobrze, a nie Sb6? bo 17. Se7+, Kh8, 18. Sg6+!!) 15. Sf×d4, Se5, 16. Gb3, G×f5? (Konieczne było g6...) 17. S×f5, Hb6 (Po wymianie hetmanów czarne opanowują linję e, a skoczek zajmie pole d6 co przyniosłoby białym zysk piona) 18. Hd6, Sed7, (Lasker widocznie niedysponowany popełnia cały szereg rażących błędów. Teraz oba skoczki są martwe. Należało grać 18... Sg6, by po 19. Sh6+, h×g, 20. H×f6 i Hd3, z ciężką, ale możliwą obroną) 19. Wfd1, Wad8, 20. Hg3! g6, 21. Hg5, Kh8, 22. Sd6, Kg7, 23. e4, Sg8, 24. Wd3, f6?, 25. Sf5+, Kh8, 26. H×g6!! (piękne

Pozycja po 25. posunięciu białych.

zakończenie Alechinowskiej kombinacji, jeśli h×g6, 27. Wh3#). Czarne nie mogą bronić mata na g7, wobec czego poddają.

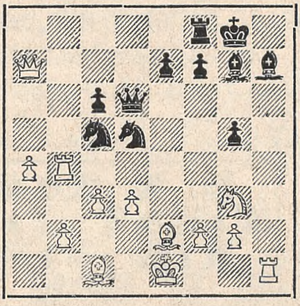
Partja Nr. 184. Caro-Kan

Dr. Lasker — Müller

1. e4, c6, 2. Sc3, d5, 3. Sf3, d×e, 4. S×e4, Gf5, 5. Sg3, Gg6, 6. h4, h6? (Błąd, należało grać 6... Sf6, poczem mogło nastąpić 7. h5, Ge4, 8. Sg5, Gd5, 9. c4, h6!) 7. Se5! Gh7, 8. Hh5, g6, 9. Hf3! (Tu mogły białe zagrać 9. Gc4, z groźbą 10. G×f7#. Ale ten warjant nie prowadziłby do utraty jakości, gdyż po 10.. e6, 11. Hf3, Hc7 z możliwą obroną) 9... Sf6, (a nie Hd5, gdyż wygrywa 10. H×d5, e×d, 11. Gb5+!) 10. Hb3,

Hd5, 11. H×b7, H×e5+, 12. Ge2, Hd6, 13. H×a8, Hc7, 14. a4, Gg7, 15. Wa3, 0—0, 16. Wb3, g5, 17. h×g, h×g, 18. Hb7, Hf4, 19. Wb4, Hd6, 20. d3, Sbd7, 21. c3, Sc5, 22. H×a7, Sd5, 23. W×h7, K×h7,

Pozycja po 22. posunięciu czarnych.

(naturalnie że nie S×b4, bo 24. W×g7+) 24. Sf5, He5, 25. H×c5, H×f5, 26. Wg4, He6, 27. W×g5, f5, 28. Hc4, Wf6, 29. Hh4+, Wh6, 30. W×g7, K×g7, 31. H×h6, H×h6, 32. G×h6. Czarne poddały się.

Partja Nr. 185. Hetmańska.

Stahlberg — Dr. Lasker

1. d4, d5, 2. c4, e6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, c5, 5. c:d, S:d5, 6. e4, S:c3, 7. b:c3, c:d, 8. c:d, Sc6, 9. Ge2, Gb4+, 10. Gd2, Ha5, 11. Wb1, G:d2, 12. H:d2, 0—0, 13. Gb5, H:d2, 14. K:d2, Sa5? (Lasker zbyt lekko potraktował swego młodego przeciwnika, oddając mu centrum oraz dążąc do uproszczonej gry w końcówce. Spotka go jednak zawód.) 15. Whc1! b6, 16. Se5, Gb7, 17. f3, Wfd8, 18. Ke3, Wac8, 19. Gd7! Sc4+? (prowadzi do utraty jakości) 20. Ke2, W:d7, 21. S:d7, Ga6 (by z nast. posunięciem f6 i Wd8 zdobyć skoczka) 22. Kf2, f6, 23. Wb4! Wd8, 24. Wa4! (tego posunięcia Lasker nie brał w rachubę) Sb2, 25. W:a6, Sd3+, 26. Ke3, S:c1, 27. W:a7, S:a2, 28. S:f6+! g:f6, 29. W:a2, Kf7 (białe zachowały piona więcej) 30. Wa7+, Kg6, 31. Wb7, Wd6, 32. Wc7, b5, 33. Wb7, Wa6, 34. d5, Wa3+, 35. Kd4, e:d, 36. e:d, Wa2, 37. g4, W:h2, 38. d6, h5, 39. g:h, W:h5, 40. d7, Wh1, 41. Kd5, Wd1+, 42. Ke6, We1+, 43. Kd6, Wd1+, 44. Kc7, Wc1+, 45. Kb8 i białe poddały, gdyż po Wd1 nastąpi 46. Kc8, Wc8+ i 47. Wc7. Niniejsza partja była pierwszą klęską Laskera w turnieju zurychskim.

Partja Nr. 186. Hetmańska.

Dr. Euwe — Flohr

1. d4, d5, 2. c4, c6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, g6, 5. e3, Gg7, 6. Gd3, 0—0, 7. 0—0, Gf5, 8. c:d, G:G, 9. H:G, c:d5, 10. Hb5, Hd7, 11. H:H, S:H, 12. b3, Wfc8, 13. Gb2, e6, 14. Wac1, Gf8, 15. Sb1, Gd6, 16. W:c8, W:c8, 17. Wfc1, W:c1, 18. G:c1, Kf8, 19. Kf1, Sb8. Remis.

Z meczu o mistrz. świata.

Partja Nr. 187. Hetmańska.

Bogoljubow — Alechin

25. partja meczu.

1. d4, d5, 2. Sf3, c6, 3. c4, d×c, 4. e3, Gg4, 5. Gc4, e6, 6. Sc3, Sbd7, 7. h3, Gh5, 8. a3, Sf6, 9. e4, Ge7, 10. 0—0, 0—0, 11. Gf4, a5, 12. Ga2, Hb6, 13. g4, Gg6, 14. He2, Ha6, 15. He3, b5, 16. Se5, S×S, 17. G×e5, b4, 18. G×f, G×f, 19. Se2, b×a3, 20.

b×a, c5, 21. Wac1, c×d, 22. Sd4, G×d, 23. Hd4, Wfd8, 24. Hc4, Hb7, 25. f3, h5, 26. He2, Wd4, 27. He3, Wd7, 28. g×h, g×h, 29. Wc5, Gh6, 30. Wfc1, Wad8, 31. Gc4, Wd1+, 32. Gf1, W×c1, 33. W×c1, a4, 34. Wc4? Wd1! 35. Wb4, Hc7! 36. f4, Hd8, 37. Hf2, f5, 38. e5, Ge8, 39. Wb6, Hc8, 40. Wd6, Wc1, 41. Hd4, Kh7, 42. Kf2, Hc2, 43. Hd2, Hc5+, 44. He3? (Fatalna omyłka w straconej pozycji) W×f1+ i białe poddają.

Z turnieju w Katowicach.

Partja Nr. 188. Hetmańska.

Anioł — Szpiro

1. d4, d5, 2. c4, d×c, 3. e4, b5, (prowadzi do zawikłań, lepiej było 3... e5, 4. d5, f5! z równą grą) 4. a4, c6, 5. a×b, c×b, 6. b3, e5, 7. d5, f5 (rzadkie zjawisko, żadna figura nie gra) 8. b×c,

Pozycja po 7. posunięciu czarnych.

b×c, 9. G×c4, Gd6, 10. e×f, G×f, 11. Sf3, Sf6, 12. 0—0, 0—0, 13. h3 (groziło 13... Gg4) Hc8, 14. Hb3, Sbd7, 15. Ge3, Wb8, 16. Ha2, Wb4, 17. Sbd2, Sb6, 18. G×b, a×b, 19. Wfe1, G×h3! 20. S×e5, (a wie g×h3, H×h3 i czarne łatwo wygrywają atakiem matowym na skrzydle króla) Hf5! 21. Sdf3, G×g2! 22. K×g2, Sh5, 23. We3, (białe nie mają lepszej obrony) Sf4+, 24. Kf1, b5! 25. Gb3 (na Gd3, nastąpi Hh3+, 26. Ke1, Wa4! 27. Hb2, W×b1, 28. H×b1, S×d3 i Hh1+) Hh3+, 26. Ke1, Sg2+, 27. Ke2, S×e3, 28. f×e3, S×e5 i białe po kilku posunięciach poddały się.

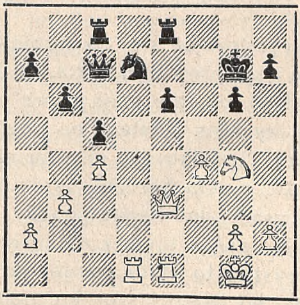
Z turnieju w Krakowie.

Partja Nr. 189. Hetmańska.

Friedman K. — Schneider

1. Sf3, Sf6, 2. c4, e6, 3. b3, g6, 4. Gb2, Gg7, 5. d4, d5, 6. Sbd2, 0—0, 7. e3, Sbd7, 8. Gd3, We8, 9. 0—0, b6 (Słabo zagrane, konieczne było 9... c5) 10. He2, Gb7, 11. Se5, S×e5? 12. d×e5, Sd7, 13. f4, f6, 14. e×f, S×f6, 15. Sf3, Sd7, 16. G×g7, K×g7, 17. e4, d×e4, 18. G×e, G×e, 19. H×e4, (Białe dopięły celu. Pion e6 izolowany) c5, 20. Wad1, He7, 21. Wfe1, Sf8, 22. Se5, Wac8, 23. Sg4, Hc7, 24. He3! Sd7, 25. W×d7!

Pozycja po 24. posunięciu czarnych.

H×d7, 26. He5+, Kf8, 27. Hh8+. Czarne poddały się, gdyż nastąpi strata hetmana lub mat: 27... Ke7. 28. Hf6+, Kd6, 29. Wd1+, wzgl. 27... Kf7, 28. Hf6+, Kg8, 29. Sh6#.

Aleksander Wagner

Niespodzianki debiutowe.

II. Gambit Englunda.

Obok gambitu Ben Oni: 1. d4, c5 grozi białym niespodzianka z drugiej strony: 1. d4, e5. Jest to znany od r. 1898 gambit Hartlauba, niesłusznie przemianowany na cześć zmarłego w zeszłym roku seniora szwedzkich mistrzów Englunda, który zajmywał się analizą tego w praktyce mało znanego otwarcia i ufundował na ten temat w r. 1933 szwedzki turniej teoretyczny sześciu z zaproszeniem Spielmana, jako delegata zagranicy.

Przewodniki gry praktycznej nie wspominają o tym osobliwym debjucie, którym czarne zapobiegają wprawdzie profilaktycznie gambitowi hetmańskiemu 2. c4, natomiast białe grając 2. e4! mają możność przejścia na tory trudniejszego do odparcia gambitu środkowego: 1. e4, e5, 2. d4! Z tego też powodu przyjęcie gambitu Englunda było obowiązkowe na turnieju teoretycznym, którego wyniki korzystne dla czarnych (n. „Szachista“ part. Nr. 21. i 22.) stanowią dla naszych olimpijczyków poważne memento przed zbyt pochopnem przyjęciem niewypróbowanego teoretycznie gambitu. Białe powinny raczej po 1. d4, e5 grać

Wł. Azow

Partja szachów.

Nowela.

Przygotowując się do turnieju szachowego, słynny mistrz Lasker, prowadził niezwykle regularny tryb życia. O ósmej godzinie rano podawano mu do pokoju kawę i odtąd nikt nie miał prawa mu przeszkadzać aż do południa, to jest do chwili przybycia fryzjera. Dopiero po odejściu tegoż sekretarz mistrza mógł przyjść do niego po rozkazy. Nietylko zaś nikomu nie było wolno go odwiedzać, ale nawet podawać telegramów, a tem bardziej listów lub gazet. Telefonistce zaś hotelowej nakazano raz na zawsze odpowiadać choćby samemu ministrowi:

„Pan Lasker teraz z nikim nie rozmawia, proszę pofatygować się popołudniu“.

Wszystko to stary portjer hotelu, w którym mistrz na czas dłuższy się zatrzymał, tłumaczył długo i szeroko małemu człowiekowi ze sterczącemi uszami, obok którego stał zupełnie podobny do niego chłopak kilkunastoletni o zaspanych oczach. Chcąc się pozbyć natręta, odźwierny kilkakrotnie powtórzył mu to samo podniesionym głosem. Ale nieznajomy nie dawał się przekonać i wszystkie argumenty odskakiwały od niego, jak kule rewolwerowe od stalowych ścian pancernika.

„Czyż ja chcę utrudzać pana Emanuela Laskera?!“ — wołał już poraz piąty mały człowieczek. Wszak proszę tylko o to, żeby wsunąć do jego pokoju mój bilet wizy-

bez namysłu 2. e4! za uprzedniem przygotowaniem teoretycznem przez przestudjowanie wyników mistrzowskich partyj gambitu środkowego ostatnich lat. Po 1. d4, e5, 2. e4! e×d4! białe mają do wyboru cztery agresywne posunięcia, a mianowicie: I. gambit szkocki 3. Sf3; II. warjant W. Paulsena 3. H×d4; III. atak gońcem 3. Gc4, oraz IV. gambit nordycki 3. c3.

W modernistycznej praktyce mistrzowskiej utrzymał się do dziś z wymienionych możliwości tylko następujący warjant szkockiego gambitu: 3. Sf3! Sc6! 4. Gc4! Sf6! 5. 0—0! S×e4! 6. We1! d5! 7. G×d5! H×d5! 8. Sc3! i białe mają strategicznie lepszą pozycję („Szachista" p. Nr. 94). Natomiast zarzucił modernizm zupełnie warjant Paulsena, gdyż po 3. H×d4, Sc6, 4. He3, Ge7! eksponowany hetman bywa narażany na ostre ataki, skutkiem czego czarne zyskują ważne tempa. Tak samo wyszedł dziś z mody atak 3. Gc4, gdyż po 3... Gb4+, 4. c3, d×c3, 5. b×c3, Hf6! białe zachowują atak tylko ryzykownem poświęceniem jakości 6. c×b4!?

Wreszcie słynny atak nordycki 3. c3, przemianowany w dzisiejszych kołach szachowych niemieckich żartobliwie na „Hitler Angriff", odparł radykalnie jeszcze w r. 1914 myśliciel szachowy pierwszej klasy Karol Schlechter: 3... d×c3, 4. Gc4, d5!! 5. G×d5, c×b2, 6. G×b2, Sf6, 7. G×f7+, K×f7, 8. H×d8, Gb4+, 9. Hd2, G×d2, 10. S×d2, c5! i czarne mają końcówkę strategicznie wygraną. Przed ogłoszeniem tej teoretycz-

---

towy. Jeżeli go nie spostrzeże, to wielka będzie szkoda, ale mam nadzieję, iż rzuci nań okiem. Jeżeli zaś go zauważy, to z pewnością podniesie, przeczyta i powie służącemu: „Proszę wezwać do mnie natychmiast pana Salomona Bisquita z jego cudownem dzieckiem (Salomonku, nie można dłubać w nosie). Czyż pan nie rozumiesz, że będzie to świetną reklamą dla waszego hotelu, gdy właśnie tutaj nastąpi spotkanie znakomitego szachisty z cudownem dzieckiem?"

Portjer chciał coś odpowiedzieć lecz pan Salomon nie dał mu przyjść do słowa.

„Chcesz pan powiedzieć, że nie wolno teraz przeszkadzać mistrzowi, ale cóż to za przeszkadzanie? To tylko niewinny gest, mimika, wsunięcie do drzwi mego biletu".

Portjer był człowiekiem doświadczonym, osiwiałym na tej posadzie, która wymaga wielkiego taktu i intuicji. Zrozumiał więc, że stojący przed nim niepokaźny człowieczek gotów posunąć swoje natręctwo do bohaterstwa niemal i powtarzać wciąż swoje przez dwie lub trzy godziny dopóki nie zdobędzie tego, czego żąda, albo dopóki go przemocą nie wyrzucą na ulicę. To też stary odźwierny, który umiał sobie poradzić z najbardziej natarczywymi reporterami i fotografami, musiał złożyć broń przed tym człowieczkiem.

„John — rzekł wreszcie do lokaja. — Weź bilet tego pana i wsuń pod drzwi pokoju doktora Laskera. Tylko jak najciszej, rozumiesz?"

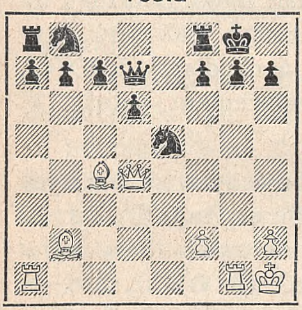
„To już oddawna zrobić należało" — zauważył pan Salomon Bisquit.

I objąwszy ramieniem chłopca, który prawie dorównywał mu wzrostem, poprowadził go w głąb hallu, gdzie przy stoliczkach kilka starych Angielek z wielkiem

nej analizy atak nordycki uchodził za niezwyciężony dla białych co spowodowało Hartlauba do zaniechania dalszej rozbudowy swego pomysłu 1. d4, e5, gdyż obawiał się przejścia białych na tor gambitu nordyckiego, w którym święcił sam wielkie triumfy grając białemi, skutkiem czego przyjaciele jego uwiecznili nazwisko odkrywcy gambitu „Englunda” zbiorową edycją jego partyj p. t. „Dr. Hartlaubs Glanzpartien“ (1922). Z partyj tych zasługuje na przypomnienie następująca, grana w Bremie 1912 r. w stylu Morphyego:

Białe: Hartlaub, Czarne: Testa. 1. d4, e5, 2. e4, e×d4, 3. c3, d×c3, 4. Gc4, c×b2? 5. G×b2, Gb4+, 6. Sc3, d6, 7. Sf3, Sf6, 8. 0—0, G×c3, 9. G×c3, 0—0, 10. e5, Se4, 11. Gb2, Gg4, 12. Hd4, G×f3, 13. G×f3, Sg5, 14. Kh1, S×f3, 15. Hd3, S×e5, 16. Wg1, Hd7, 17. Hd2, Sg6, 18. Hd4, Se5 (vide diagram), 19. W×g7+!! K×g7, 20. Wg1+, Kh8, 21. H×e5+!! d×e5, 22. G×e5+! f6, 23. G×f6+, W×f6, 24. Wg8 mat.

Testa

Hartlaub

Dr. Tarrasch zbyt surowo skrytykował tę partję udowodniając, że czarne cierpiały na szachową „amaurosis” (zanik nerwu ocznego), gdyż grając 15... Hh4! wygrywały! Z tej samej racji jednak możnaby pozbawiać wartości partje Morphy‘ego, którego partnerzy grali również przeważnie niżej krytyki.

---

skupieniem pisało pocztówki. Ku niemałemu ich zgorszeniu troskliwy tatuś wyjął z kieszeni banan i pomarańczę, które dał synowi rozłożywszy na jego kolanach, gdy ten usiadł, chusteczkę do nosa nie pierwszorzędnej czystości.

Dopóki „malec“ zajadał z apetytem, przegryzając banan pomarańczą, ojciec jego przechadzał się po hallu i palił czarne, liche cygaro, które napełniło cały hall ciężkim aromatem.

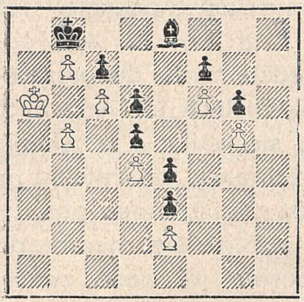
Tymczasem doktór Lasker w pyjamie i pantoflach przechadzał się po pokoju, zatrzymując się chwilowo już to przed oknem, wychodzącem na dziedziniec, już to przed obrazkiem nikłej artystycznej wartości. Zresztą znakomity szachista nie widział nic dokoła, gdyż zwykle w porannych godzinach, chodząc po sypialni, z natężeniem pracował umysłowo. Nie potrzebował szachownicy, bo skoro tylko zamknął oczy, *przed wzrokiem jego duszy stawała wyraźnie partja*, na której skupił swą myśl, lub to położenie figur szachowych, które właśnie analizował, snując najrozmaitsze, wypływające z niego kombinacje. Tak pracował każdego rana, nie pozwalając sobie na roztargnienie, i wówczas właśnie rodziły się w jego głowie najgenjalniejsze pomysły.

Lekkki szmer, wywołany jakby chodem karalucha, dał się słyszeć za plecami doktora, stojącego przed oknem. Szachista odwrócił się więc i spostrzegłszy na podłodze przy drzwiach kawał białego papieru, podniósł go po chwili wahania. Był to bilet wizytowy, na którym ku wielkiemu swemu zdziwieniu wyczytał następujące słowa

SALOMON BISQUIT, ojciec cudownego dziecka i SALOMONEK BISQUIT, wynalazca formuły zwycięstwa czarnych w szachach. (C. d. n.)

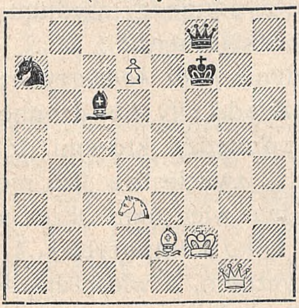
Studja.

1. J. Reichhelm
(Szarady, Szachy, Bridge 1932.)

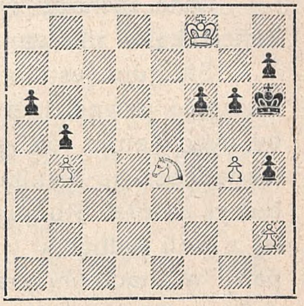
Białe zaczynają i wygrywają.

2. A. Kowalenko
(Szachmaty 1933.)

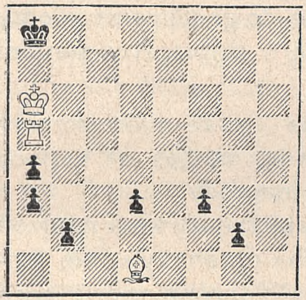
Białe zaczynają i wygrywają.

3. S. Kruglański W-wa
(Oryginalne dla „Szachisty“.)

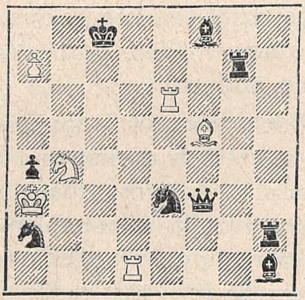
Białe zaczynają i wygrywają.

4. S. Tytor Stanisławów
(Oryginalne dla „Szachisty“.)

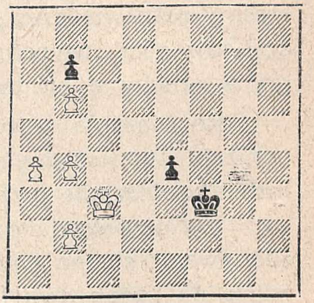
Białe zaczynają i remisują.

5. E. Wolański Lwów
(1. nagroda Revista de Sah 1927.)

Białe zaczynają i remisują.

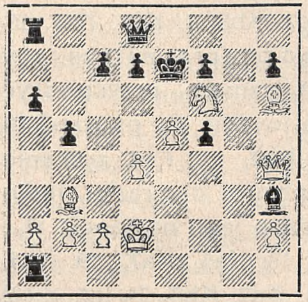
6. H. Friedman Lwów
(Polski Zadaniowiec 1929.)

Białe zaczynają i remisują.

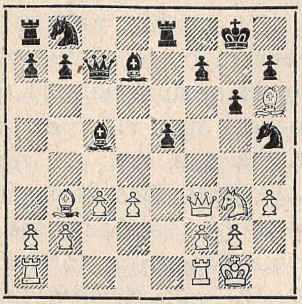
Ciekawe pozycje.

Czarne: Baucher

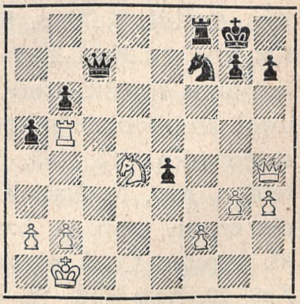
Białe: Klezinski

Czarne: Z...

Białe: Mistrz Łowcki

Czarne: kapral B...

Białe: plutonowy C...

Z bieżącym numerem rozpoczynamy druk studjów i ciekawych pozycyj, które niewątpliwie zainteresują naszych Czytelników, jak również zachęcą naszych kompozytorów do zapoznania i opanowania tej dziedziny problemistyki.

Jaka zachodzi różnica pomiędzy studjum, a ciekawą pozycją, lub końcówką w znaczeniu praktycznem?

Studjum jest to jedynie *twór kompozytora*, gdzie tenże dla przeprowadzenia pewnej idei rozkłada siły obustronne tak białych jak i czarnych by były niemal równe, pomiędzy któremi toczy się walka o uzyskanie jaknajlepszego wyniku t. j. zwycięstwa lub nierozegranej, zależnie od intencyj autora. Studjum daje więc nam obraz walki dwustronnej powstałej z woli jednostki t. j. tylko kompozytora. I tem zbliża się znacznie do partji w znaczeniu praktycznem, a właściwie do pewnej jej części, zwącej się pozycją lub końcówką, gdyż przeważnie w momentach decydujących powstającą, by po pewnei serji posunięć pomiędzy dwoma graczami, przynieść jednemu z tychże faktyczne zwycięstwo.

Polecamy gorąco dział studjów i ciekawych pozycyj naszym Czytelnikom, specjalnie tym, którzy problemistyką się nie zajmują, gdyż jesteśmy przeświadczeni, że dział ten przyczynia się do pogłębienia wiedzy szachowej i uchwycenia różnych ideji, pomysłów i t. p. przez co poziom gry w szachy wybitnie się podnosi.

Rozwiązania wszystkich studjów i omówienie tychże umieszczamy poniżej. W następnych numerach drukowane będą studja, za których trafne rozwiązanie wyznaczać będziemy specjalne nagrody.

1. Kompozycja polska zrobiła w ostatnich latach duży krok naprzód zdobywając się na cały szereg prac wartościowych: ograniczyła się jednakże do zadań dwu i trzychodowych; zadania wieloposunięciowe poza mistrzem Przepiórką nie mają u nas przedstawiciela. Dlatego to tem chętniej prezentujemy dziś powszechnie znane studjum I.) Reichhelma pod obiecującym tytułem publikowane — „Podróże kapitana Cook‘a“.

Już po pobieżnem rozejrzeniu się w pozycji widzimy, że czarny pomimo przewagi gońca jest słabszy i wygrana białych jest trudna, biały król udaje się w podróż: 1. Ka5, Ka7, 2. Kb4, Kb8, 3. Kc3, Ka7, 4. Kc2, Kb8, 5. Kd1, Ka7, 6. Ke1, Kb8, 7. Kf1, Ka7, 8. Kg2, Kb8, 9. Kg3, Ka7, 10. Kf4, Kb8, 11. K:e3, Ka7. Pierwsza część planu została przeprowadzona, aby jednakże zmusić czarnego do posunięcia e3 i tem samem przyśpieszyć uwolnienie białego piona e2, musi się biały król wrócić na poprzednie stanowisko: 12. Kd2, Kb8, 13. Kc3, Ka7, 14. Kb4, Kb8, 15. Ka4, zyskanie tempa, Ka7, 16. Ka5, Kb8, 17. Ka6! Doszliśmy do pozycji diagramu, jedynie czarny pion e3, został zabity. Taki sam los czeka jego następcę: 17... e3, kapitan Cook rozpoczyna swą drugą podróż. 18. Ka5, Ka7, 19. Kb4, Kb8, 20. Kc3, Ka7, 21. Kd3, Kb8, 22. K:e3, Ka7, 23. Kd3, Kb8, 24. e4, d:e4!

Czarny oczywiście musi zabić piona, gdyż w przeciwnym wypadku białe grają 25. e:d5, poczem król dochodzi na a5 i posunięcie b6 jest możliwe. 25. K:e4, Ka7 i biały król powraca z drugiej podróży. 26. Kd3, Kb8, 27. Kc3, Ka7, 28. Kb4, Kb8, 29. Ka4! Ka7, 30. Ka5, Kb8, 31. Ka6, d5, 32. Ka5, trzecia podróż po piona, poczem biały lekko wygrywa: 32... Ka7, 33. Kb4, Kb8, 34. Kc5, Ka7, 35. K:d5, Kb8, 36. Kc5, Ka7, 37. d5, Kb8, 38. d6, i wygrywa.

Jest to jedna z typowych *wielochodówek cyklicznych;* nazwa pochodzi stąd, że biały co pewien czas zmuszony jest do powtarzania całego szeregu tych samych posunięć. Mistrzem tego typu kompozycji jest Dr. Blathy, kilka czołowych jego prac podamy w przyszłości.

(Marjan Wróbel, Szachy, Szarady. Bridge Nr. 2/932).

2. Na pierwszy rzut oka widzimy, że białe stoją o pieszka lepiej, który jest nie do obrony np. 1. Ge2—g4? Gc6:d7, 2. G:d7! Ke7+, 3. Ke2, K:d7, 4. H:a7+ i zdobyły wprawdzie skoczka, ale teoretycznie hetman i skoczek, przeciw hetmanowi nie wygrywa. Także do remis prowadzi 1. Ge2—g4, G:d7, 2. Se5+, Ke8+, 3. Kg3 (najlepsze), G:g4, 4. H:a7, Hd6! Wszelka więc obrona piona nie daje białym żadnych korzyści. Wobec czego grają 1. Hg1—g5! z groźbą zbudowania nowego hetmana. Kf7—e6+, 2. Kg1! [(a nie Sf4+, K:d7 i po serji szachów król chowa się bezpiecznie) 2... K:d7, 3. Sc5+, Kc8 [(na Kc7 wygrywa 4. Se6+, zaś na Kd8, 4. Gh5+! Po 3... Kd6, wygrywają białe hetmana w przepiękny sposób 4. Hg3, Kd5, (a nie K:c5, bo 5. H:a3+) 5. Gc4+, K:e4, 6. Hb3+ z następnem 7. Ha3+, lub Se6+. Także po 3... Kd6, 4. Hg3! Ke7, kończy się wygraną białych, bo 5. He5, Kf7, 6. Gc4, Kg6, 7. Se6! wygrywa hetmana lub daje w kilku posunięciach mata.)] Powróćmy zatem do gry głównej: 1. Hg5, Ke6, 2. Kg1! K:d7, 3. Sc5, Kc8, 4. Ga6, Kb8, 5. Hg3, Ka8, 9. Gb7!! (głęboka ofiara, genjalnie przemyślana) G:b7, 7. Se7! (dalsza bomba, czarny hetman nie może opuścić 8 linji) 7... H— 8. Hb8!! H:b8, 9. Sb6#. Po 1. Hg5, 2. Ke6, 3. Kg1, G:d7 nastąpi 4. Gg4! z wygraną. Inne warjanty jak 1. Hg5, G:d7, rozstrzygają również białe na swoją korzyść przez 2. Sf4! których wyprowadzenie zostawiamy chętnym Czytelnikom.

3. W studjum Kruglańskiego białe w następujący sposób forsują wygranę: I) 1. g4—g5, f:g5, 2. h3, Kh5, 3. Sf6, Kh6, 4. Sg4, Kh5, 5. Kg7, 6. Sf6#. Opiera się więc zwycięstwo na idei patowania nieprzyjacielskiego króla. II) 1. g5, f:g, 2. h3, g4, 3. h:g, h3, 4. Kf7, h2, 5. Kf6, h1—H, 6. g5, Kh5, 7. Sg3 i wygrywa, gdyby natomiast nastąpiło po 5. Kf6, h1—S, wówczas 6. Sd6, lub Sg5 i 7. Sf7#. Czwarta odmiana nastąpi po: 1. g5, f:g, 2. h3, g4, 3. h:g4, g5, 4. Kf7, h3, 5. Sf6, h2, 6. Sg8#.

4. Białe znajdują się w niewesołem położeniu, nic tu nie pomoże następująca gra: 1. G:f3, Kb8, 2. Wb5, Kc7, 3. G:g2, a2, 4. W:b2, a1—H

i zmuszone będą oddać wkrótce jedną figurę za piona d, temsamem gra będzie dla nich stracona. Ratują się więc z opresji, grając: 1. Wa5—b5! (z groźbą 2. G:f3#) g1—S! (a teraz co robić dalej, czarne w dalszym ciągu zagrażają 2... a3—a2, jeśli 2. G:a4, a2, 3. Wb6, by zagrać Gc6 mat, zostanie obalone przez zwyczajne a1—H!) 2. Gb3! oto odpowiedź! a:b3, 3. Wh5!!, Kb8, 4. Kb6, Kc8, 5. Kc6, Kd8, 6. Kd6, Ke8, 7. Ke6, Kf8, 8. Kf6, Kg8, 9. Wg5, Kf8, (a nie 10. Kh8, bo jeszcze przegrywa 11. Kf7! i 12. Wh5 mat.) 10. Wa5! znowu z groźbą Wa8 mat, Ke8, 11. Ke6, Kd8, 12. Kd6, Kc8, 13. Kc6, Kb8, 14. Wb5 i czarny król zamknięty jest w idealnym pierścieniu 2 białych figur. Piękna praca utalentowanego kompozytora stanisławowskiego.

5. Hufce nieprzyjacielskie są przeważające. Osiągnięcie nierozegranej zdaje się być niemożliwością, a jednak, nieosiągalne staje sie rzeczywistością. 1. a7—a8—H! H:a8, (czarne muszą bić, gdyż w przeciwnym razie same dostają mata przez 2. Hd8, 3. Wb6 i 4. Hb8 mat) 2. We7, (znowu groźba na 2... Kb8, 3. Wd8 mat) S:f5, 3. Wd8!!, K:d8, 4 Sc6! Kc8, 5. Sa7, Kb8, 6. Sc6, Kc8, 7. Sa7, Kd8, 8. Sc6 i wieczny szach. Zabicie skoczka na polu c6, lub a7, przez gońca lub hetmana spowoduje pat.

6. Nad białemi wisi miecz Damoklesa. Co przeciwstawić marszowi piona czarnego, może swój własny, spróbujmy: 1. a5, e3, 2. a6, e2, 3. a7, e1—H, i widoczne jest, że białe nie zbudują hetmana.

Co robić? Grają więc spokojnie 1. b4—b5! e3, 2. Kb4, e2, 3. Ka5 i na 3... He1, klapa bezpieczeństwa hermetycznie się zamyka. 4. b4.

I. Pozycja niniejsza powstała w partji granej w r. 1863. w Paryżu, po 24. posunięciu. Białemi grał polski emigrant Kleziński, który cieszył się w Paryżu sławą pomysłowego gracza.

Białe wygrały w następujący sposób: 1. Sf6—d5, (Ke6, S:c7 mat) Ke8, 2. S:c7, H:c7, 3. G:f7!! K:f7, 4. Hf6, Ke8, 5. Hf8 mat.

II. W jednej partji kawiarnianej, granej „na for“ (mistrz Łowcki grał bez skoczka b1) doszło do pozycji jak na diagramie. Czarne na ruchu zagrały: 1... Gc6, na co Łowcki zademonstrował obecnym przy partji kibicom, djabelny marsz skoczka g3, aż na pole a8, siejącego po drodze zupełne zniszczenie w szeregach nieprzyjacielskich. Nastąpiło: 2. S:h5! 2. G:f3, 3. Sf6, Kh8, 4. Gg7!! K:g7, 5. S:e8, Kf8, 6. S:c7 i 7. S:a8.

III. W kasynie podoficerskiem w P... wytworzyła się następująca pozycja. Białe zagrały: 1. Sd4—e6?!! i zastawiły ciekawą łapkę, która zupełnie się powiodła, gdyż czarne zagrały 1... Hc7—d7!? wygląda to bardzo dobrze. Wygląda tak, że białe są stracone. Czarne atakują Wb5, Se6, oraz grożą matem na d1. Białe za jednym zamachem zlikwidowały wszelkie groźby, ponadto zabrały wieżę nieprzyjacielską. 2. H:h7!! K:h7, 3. S:f8, Kg8, 4. S:d7 i wygrały.

Kącik Szachistów Korespondencyjnych.

Likwidacja grup I-VI.

W maju br. minął rok czasu od chwili powstania I. grupy korespondencyjnej „Szachisty“. Niedługo potem powstały dalsze grupy, a to II. III. i IV. a w początkach br. V. i VI. Zainteresowanie ruchem korespondencyjnym było tak wielkie, że to podsunęło nam myśl założenia Związku Korespondencyjnego, który też szczęśliwie ukonstytuował się w pierwszych dniach lutego br. Po założeniu Związku zdawało się, że perspektywy rozwoju ruchu korespondencyjnego w Polsce są ogromne i że kadry członków Związku w dwójnasób, trójnasób, ba, byli nawet i tacy optymiści, którzy wierzyli, że wielokrotnie się powiększą.

Cóż się jednak okazało?. Na drodze naszej stanęła na pozór błaha przeszkoda, sprawa druków, która wszystkie wysiłki tak Zarządu jak i dobrą wolę grających z miejsca sparaliżowała. Następujące po sobie kolejne konfiskaty druków szachowych i dopłaty karne licznych urzędów pocztowych w kraju, zniechęciły szeregi naszych członków do gry korespondencyjnej i uszczupliły je znacznie. I przyznać trzeba że „normalne“ prowadzenie gry pocztówkami było w tych warunkach dla przeciętnego amatora gry korespondencyjnej wprost luksusem, tembardziej, że grający nie prowadzi jednej partji, czy dwu, ale jest conajmniej w kontakcie z 5 graczami. Licząc przeciętnie 40 posunięć na jedną partję, czy partnera, wynosi to Zł.. 8, a to pomnożone przez 5 daje pokaźną sumkę 40 Zł. W zrozumieniu doniosłości chwili Lwowski Okręgowy Związek Szachowy wraz z Wojskowym Klubem Szachowym, (który złożył był podanie do Państwowego Biura Wynalazków i Patentów w Warszawie o uznanie rozpowszechnionego do niedawna i drukowanego przez W. K. S. druku szachowego w kraju) wystosował prośbę do Ministerstwa Poczt i Telegrafów, o uznanie druku szachowego, jako druk normalny 5-groszy. Równocześnie Polski Związek Szachistów Korespondencyjnych czynił starania przez swoich członków Zarządu, zdawało się, że z pomyślnym wynikiem.

Niestety, wszelkie nadzieje i rachuby zawiodły, aczkolwiek Lwowski Okręgowy Związek Szachowy, definitywnej odpowiedzi dotychczas nie otrzymał.

Tymczasem gra w niektórych grupach zupełnie ustała i gracze niektórzy zupełnie zbagatelizowali swoje obowiązki, tak wobec kierownictwa jak i swoich partnerów. Na wszelkie zarzuty otrzymywało się stale jedną i tą samą odpowiedź: konfiskuje się druki. W tych warunkach zmuszeni byliśmy przystąpić do likwidacji wszystkich grup, choć w niektórych jak V. i VI. niemal wszyscy gracze regularnie prowadzili grę. Oddane do oceny partje i uzyskane wyniki być może nie wszystkich zadowolą, gdyż w wielu partjach grający wykonali zaledwie kilkanaście posunięć, ale

pozwolą jako tako zorjentować się co do klasy siły poszczególnych graczy.

Decyzję likwidacji wszystkich grup przyśpieszył także i fakt, że ostatnio w całym szeregu miejscowości nie stosuje się konfiskat i dopłat karnych ze strony urzędów pocztowych.

Równocześnie do turnieju o mistrzostwo Polski, zdołaliśmy pozyskać b. wielu nowych miłośników gry korespondencyjnej, jakoteż niektórych znanych mistrzów krajowych, przez co poziom turnieju wybitnie się podniesie. Także z dotychczasowych grup korespondencyjnych zgłosiło swój akces wielu graczy, którzy grę swoją prowadzili bez zarzutu. Otrzymaliśmy też liczne zapewnienia graczy, że gotowi nawet grę prowadzić pocztówkami, o ile powtórzyłyby się trudności ze strony urzędów pocztowych.

Te wszystkie dane zachęciły nas do zamknięcia wszystkich starych grup, także i to, że równoczesna praca organizacyjna turnieju o mistrzostwo Polski, jak i prowadzenie dotychczasowych grup, byłaby za wielka i ciężka dla jednego kierownika.

Wierzymy, że wysiłki nasze, zmierzające do realizacji turnieju koresp. o mistrzostwo Polski, spotkają się z życzliwością naszych Członków.

Poniżej ogłaszamy poszczególne wyniki ostatnich spotkań, podajemy ocenę partyj, oraz tabele turniejowe grup: I. II. III. V. i VI.

Poszczególne wyniki:

W *grupie I.* Silberman 1½ — por. Sternak ½, Ferens 0 — Silberman 1, Silberman 1 — Gładkowski 0, Podolski 2 — Gładkowski 0, Podolski 1 — Ferens 1, Podolski ½ — Sternak ½.

W *grupie II.* Mirski 1½ — Konarkowski ½, Zakrzewski 1 — Konarkowski 0, Zakrzewski 1, - Ferens 1, Zakrzewski 1 — Gerlicz 1, Mirski 2 — Ferens 0, Mirski 2 — Kurmin 0, Kurmin 1½ — Ferens ½, Kurmin 2 — Konarkowski 0, Ferens 1½ — Gerlicz ½, Kurmin 2 — Gerlicz 0.

W *grupie IV.* Silberman 1½ — Nowiński ½, Palige ½ — Nowiński ½, Silberman 1 — Palige 1, Friedman 2 — Palige 0.

Ocena.

Partje pp. Ferensa z Zakrzewskim oraz Gerlicza z Zakrzewskim nie wykroczyły poza 10 posunięcie. W tym wypadku nie pozostało nam nic innego, jak uznać za remis. Pan Mirski w partji z Ferensem silniejszy jest o figurę, ponadto prowadzi silny atak na skrzydle nieprzyjacielskiego króla. Lekka wygrana. W drugiej partji z p. Ferensem grającego białemi po 17. f5, czarne odpowiedziały Gh7! i przeszło pół roku pozostały bez odpowiedzi mimo licznych urgensów. Czarne grożą 18... Sd7—e5! atakują izolowanego piona na d3, oraz 19... Hd7. Skrzydło hetmańskie białych zupełnie sparaliżowane i możliwości dobrego rozwoju figur są znikome. Na 18. g4, grają czarne Se5. 19. He2, Hh4, 20. h3, S:d3! 21. Sf3, S:c1 i zdobywają piona przy świetnej grze. Przyznano czarnym punkt.

Panu Silbermanowi przyznano w obu grach z por. Sternakiem 1½ p. Gra pierwsza jest wprawdzie ciężka dla por. Sternaka, jednakże jest dostateczna obrona. Druga partja jest dla por. Sternaka beznadziejna. Silberman wygrywa forsownie.

Pan Gładkowski przegrywa do p. Silbermana w końcówce, gdyż słabszy jest o dwa piony.

Pan por. Palige w partji z p. Nowińskim słabszy jest o jakość, wykazuje natomiast przewagę dwu pionów. Uznano za remis.

Pan Kurmin grając czarnemi z p. Ferensem oddał piona dla ataku, którego odbija po kilku posunięciach z równą grą. W drugiej partji po 12. Ge2! partja jest pozycyjnie dla białych wygrana. Atak białych po kilku posunięciach przynosi rozstrzygnięcie.

Pan Konarkowski przegrywa do p. Kurmina nast.: po 18... Ke8, białe wygrywają forsownie przez 19. Gc6, Kf7, 20. G:c6 i 21. Wd7+. W drugiej partji Kurmin ma przewagę piona w końcówce, przy równobarwnych gońcach. Ponadto na skrzydle hetmana forsują dwa wolne piony. Wygrywa p. Kurmin.

Pan Podolski wygrywa z prof. Gładkowskim dzięki przewadze dwu pionów w końcówce. Także drugą partję wygrywa p. Podolski mający piona więcej i znakomitą pozycję. Hetman białych odcięty od gry, zgoła nieczynny, linja C. przekątnia a—h, oraz centrum są w posiadaniu czarnych.

Pan Podolski w partji pierwszej ma plus materjalny oraz perspektywy nieodpartego ataku na skrzydle króla. Natomiast partję drugą wygrywa p. Ferens w nast. sposób: 14... Gf7, 15. S:f7, K:f7, 16. Gd5+, (Kg6? 17. h5#) Kf8, 17. Hh5! z groźbą mata S:e5, 18. Gf4! (lepsze niż H:h7) Sg4+, 19. Kg1 i czarne są bezsilne wobec mata na Sh6. 20. G:h6. Inne posunięcia są też niewystarczalne.

Spowodu nienadesłania odpisów partyj na czas przez kilku uczestników turnieju, uznano partje następujące za remis: Ferensa z por. Sternakiem i p. Gładkowskim. Por. Sternaka z Spitzem i Gładkowskim i Spitza z prof. Gładkowskim.

Grupa V. Za remis uznano partje Klubu Białystok z pp. Kościelakiem i Friedmanem, oraz jedną partję z p. Korenblitem. Drugą partję uznano za przegraną p. Korenblita, gdyż po 27. Gd3×e4, czarne odpowiadają 27... f7—f5 i 28... Wd8—g8!! z natychmiastową wygraną.

Panu Friedmanowi przyznano punkt w partji z p. Kościelakiem grającym białemi, spowodu przewagi piona oraz lepszej pozycji. Partję drugą uznano za remis, mimo lekkiej przewagi białych.

Panu Korenblitowi przyznano punkt w partji z p. Friedmanem, który za straconego hetmana nie ma odpowiedniego ekwiwalentu. (H+2G

przeciw 2W+1G.) Drugą partję przegrywa p. Korenblit wedle analizy listownie przesłanej, po 33. W×e6, W×e6, 34. f×e6!

Panu Kościelakowi przyznano punkt w partji z p. Korenblitem, którego pozycja jest świetna, przewaga piona oraz pozostała patowa niemal sytuacja czarnych figur. Drugą partję oceniono na remis.

Grupa VI. Za remis uznano partje: Plater—Friedman (1), Friedman—Panter (2), Palige—Friedman (2), Palige—Plater (1), Palige—Neidenberger (1). Wedle przesłanej oceny za wygrane: Plater 0 — Friedman 1, Plater 2 — Panter 0, Plater 1 — Neidenberger 0, Panter 1 — Palige 0. Drugą partję uznano za wygraną por. Palige spowodu przewagi piona. Pan Panter z Neidenbergerem wygrywa obie. Neidenberger — Plater przyznano zwycięstwo pierwszemu, spowodu możliwości wygrywającego ataku przez: Gc5 i g5!

Za wygrane uznano też partje p. Friedmana z p. Neidenbergerem. W pierwszej kilka posunięć do mata, w drugiej dwie lekkie figury przeciw wieży. Partję Palige 0 — Plater 1, wygrywa skoczek przeciw gońcowi przy złym łańcuchu białych pionów, oraz też forsowania ataku na linji h. Białe nie są w stanie przeprowadzić skutecznej kontrakcji.

Tabele turniejowe.

Grupa I.

	1	2	3	4	5	6	Punkta	Miejsce
1. Silberman	—	½ 0	1 1	1 1	½ 1	1 1	8	I.
2. Podolski	½ 1	—	0 1	1 0	1 ½	1 1	7	II.
3. Spitz	0 0	1 0	—	1 0	½ ½	½ ½	4	III-V.
4. Ferens	0 0	0 1	0 1	—	½ ½	½ ½	4	III-V.
5. Sternak	½ 0	0 ½	½ ½	½ ½	—	½ ½	4	III-V.
6. Gładkowski	0 0	0 0	½ ½	½ ½	½ ½	—	3	VI.

Grupa II.

	1	2	3	4	5	6	Punkta	Miejsce
1. Mirski	—	1 1	½ 1	1 1	½ ½	½ 1	8	I.
2. Kurmin	0 0	—	1 0	½ 1	1 1	1 1	6½	II.
3. Zakrzewski	½ 0	0 1	-	½ ½	½ ½	0 1	4½	III.
4. Ferens	0 0	½ 0	½ ½	—	1 ½	½ ½	4	IV.
5. Gerlicz	½ ½	0 0	½ ½	0 ½	—	½ ½	3½	V-VI.
6. Konarkowski	½ 0	0 0	1 0	½ ½	½ ½	—	3½	V-VI.

Grupa IV.

	1	2	3	4	5	Punkta	Miejsce
1. Friedman	—	1 1	1 1	1 1	1 1	8	I.
2. Palige	0 0	—	1/2 1/2	1 1/2	1 1	4 1/2	II-III.
3. Silberman	0 0	1/2 1/2	—	1 1/2	1 1	4 1/2	II-III.
4. Nowiński	0 0	0 1/2	0 1/2	—	1 1	3	IV.
5. Hermanowski	0 0	0 0	0 0	0 0	—	0	V.

Grupa V.

	1	2	3	4	Punkta	Miejsce
1. Biał. Klub	—	1/2 1/2	1/2 1/2	1 1/2	3 1/2	I-II.
2. Friedman	1/2 1/2	—	1 1/2	0 1	3 1/2	I-II.
3. Kościelak	1/2 1/2	0 1/2	—	1/2 1	3	III.
4. Korenblit	0 1/2	0 1	0 1/2	—	2	IV.

Grupa VI.

	1	2	3	4	5	Punkta	Miejsce
1. Friedman	—	1 1/2	1/2 1/2	1/2 1/2	1 1	5 1/2	I.
2. Plater	0 1/2	—	1 1	1/2 1	0 1	5	II.
3. Panter	1/2 1/2	0 0	—	1 0	1 1	4	III.
4. Palige	1/2 1/2	1/2 0	0 1	—	1/2 0	3	IV.
5. Neidenberger	0 0	0 1	0 0	1/2 1	—	2 1/2	V.

Podział nagród.

Równocześnie z przesyłką pisma przekazujemy zwycięzcom zdobyte w turnieju nagrody:

Grupa I. 1) Ignacy Silberman, P. K. U. Łańcut Zł. 12.—
2) Prof. Sebastjan Podolski, Dżurów Zł. 8.—

Grupa II. 1) Henryk Mirski, Lwów Zł. 12.—
2) Mieczysław Kurmin, Wilno Zł. 8.—
3) Gabrjel Zakrzewski, Brześć n/B. Zł. 5.—

Grupa IV. 1) Henryk Friedman, Lwów Zł. 12.—
2) Por. Zbigniew Palige, Brześć n/B. Zł. 4.—
3) Ignacy Silberman, Łańcut Zł. 4.—

Grupa V. 1) Klub Szachowy Białystok Zł. 7.50
2) Henryk Friedman, Lwów Zł. 7.50

Grupa VI. 1) Henryk Friedman, Lwów Zł. 12.—
2) Kazimierz hr. Plater, Wilno Zł. 8.—

Korespond. turniej szachowy o mistrz. Polski na rok 1934-35.

Polski Związek Szachistów Korespondencyjnych ogłasza turniej o mistrzostwo Polski na następujących warunkach:

Każdy szachista polski ma prawo uczestniczyć w turnieju o mistrzostwo Polski po przystąpieniu do Pol. Związku Szachistów Korespondencyjnych i złożenia kwartalnej opłaty na rzecz Związku w kwocie Zł. 1.— ponadto zobowiązany jest być abonentem „Szachisty", jedynego pisma szachowego w kraju, które jest organem Związku i o wszystkich zarządzeniach Związku swoim Członkom donosi.

Zgłoszenia do turnieju należy przesyłać na adres Redakcji Szachisty. *Wkładka turniejowa* wynosi Zł. 10.—, którą należy wpłacić na konto „Szachisty" P. K. O. Nr. 500103.

Natychmiast po odnośnem zawiadomieniu o wpływie z P. K. O. odprowadzi administracja „Szachisty" wkładki turniejowe do kasy Związku Szach. Korespond., pozostającej pod opieką skarbnika Związku p. Mgr. Juljana Madfesa. Następnie skarbnik Związku zawiadomi członków zgłoszonych o otrzymaniu wkładek, na które wystawi pokwitowania.

Ilość zgłoszonych — nieograniczona. W miarę napływających zgłoszeń kierownictwo kompletuje grupy złożone z 10 graczy i zawiadamia tychże o terminie rozpoczęcia gry, wyniku losowania i koloru.

Uczestnicy rozgrywają pomiędzy sobą po jednej partji. *Termin* zamknięcia listy uczestników, upływa z dniem 30. listopada br.

Turniej odbywa się wedle warunków regulaminu „Szachisty" Nr. 4-5 z r. 1933. Turniej urządzony jest na wzór *turnieju głównego* t. j. urządza się najpierw kilka grup wstępnych, złożonych z pewnej ilości graczy. Każda z tych grup wyłania 3 zwycięzców t. j. graczy, którzy uzyskali najlepsze wyniki.

Wszyscy zwycięscy poszczególnych grup tworzą razem *grupę zwycięsców* i rozpoczynają nowy turniej, przyczem punkta uzyskane przez nich w turnieju wstępnym, nie są liczone.

Czas trwania obu turnieji nie śmie przekroczyć 10 miesięcy. Turnieje wstępne rozpoczynają się w połowie października lub spoczątku listopada, a kończą się po 6 miesiącach najdalej, tj. z końcem kwietnia 1935 r.

Po tym terminie wszystkie partje przesłane będą do Warszawy lub Łodzi, gdzie dokonana zostanie ocena partyj, przez komisję złożoną conajmniej z dwu znanych mistrzów.

Po ogłoszeniu wyników w Szachiście" kierownictwo zawiadomi pozostałych zawodników o rozpoczęciu turnieju głównego, który winien być ukończony do końca sierpnia r. 1935.

Warunki i przepisy regulaminowe muszą być przez wszystkich ucze-

stników pilnie przestrzegane, gdyż wszelkie przekroczenia będą bezwzględnie karane, aż do wykluczenia gracza z turnieju włącznie.

Nad porządkiem turnieju poza kierownikiem, czuwa cały Zarząd Szachistów Korespondencyjnych.

Termin oddania ostatniego posunięcia przypada zawsze na czarne i w turnieju wstępnym upływa z dniem 20. kwietnia 1935 r. Po tym terminie grający winni jaknajrychlej odesłać odpisy swych partyj kierownikowi turnieiu.

W razie uzyskania równej ilości punktów przez uczestników w turnieju wstępnym, wchodzą wedle porządku do grupy zwycięsców ci, którzy na podstawie systemu Bergera-Sonnenborna uzyskali lepszą lokatę i nie więcej jak 3 osoby z jednej grupy.

Nagrody będą pieniężne i zależnie od zgłoszeń uczestników mogą być wcale pokaźne. Wedle prowizorycznych obliczeń:

20 uczestników:	I. 100 zł.,	II. 50 zł.,	III. 30 zł.,	IV. 20 zł.			
30 „	I. 150 „	II. 80 „	III. 40 „	IV. 30 zł.			
40 „	I. 180 „	II. 100 „	III. 50 „	IV. 40 zł.,	V. 30 zł.		
50 „	I. 200 „	II. 120 „	III. 70 „	IV. 50 „	V. 40 „	VI. 20 zł.	

Dla pozostałych dyplomy i t. p. Zaznaczamy, że porządek nagród może być zmieniony, zależnie od postanowień Zarządu Pol. Związku Szachistów Korespondencyjnych.

Upraszamy P. T. Czytelników reflektujących na udział w turnieju, zwracających się do redakcji w sprawach informacyjnych o załączenie do korespondencji opłaty na odpowiedź. Równocześnie prosimy zgłoszonych z terminem wcześniejszym uczestników o złożenie wkładki turniejowej, celem ustalenia pewnego składu pierwszej dziesiątki graczy.

Wiadomości zadaniowe.

Warszawski Klub Szachowy (Wilcza 35) rozpisuje *I-międzynarodowy konkurs na trzychodówki.* Zadania pod godłem należy przesyłać na adres klubu do 1. grudnia 1934 r. Nagrody: I. 60 zł., II. 30 zł., III. 20 zł. Sędzia: D. Przepiórka.

Wyróżnienia polskich problemistów. Na konkursie międzynarodowym dwuchodówek zdobył ostatnio I. nagrodę duńskiego pisma „Skakbladet” 1934, *mistrz Marjam Wróbel* z Warszawy, za zadanie nast. układu: Kh3, Ha5, W:e1, f1, G:c6, f4, S:g2, c8, P:d2, g5, (10) Kf5, Ha7, W:d5, h7, G:c5, g6, Sf8, P:c2, d6, f7, g3, h4, (12).

Dwukrotnie wyróżnił się też ostatnio na turniejach międzynarodowych problemista polski *Janusz Fux* z Warszawy.

Na konkursie dwuchodówek „Settimana Enigmistica“ 1933/II. w III. kategorji otrzymał 3 nagrodę, oraz na konkursie „Norsk Sjakkblad“

1934/I. I. wzmiankę zaszczytną. Oto układy obu zadań: I) Kd7, Hf5, W:b5, e1, S:d6, e4, Gf1, P:b2, (8) Kd4, Ha4, Wh1, G:g4, g5, P:b6, c7, f4, f6, f7, (10). II) Ka6, Hd1, Wa5, G:g5, h7, S:c6, f8, P:d3, f4, f7, h4, (11) Kf5, Hg7, Wg6, S:b5, d5, Gb4, P:c3, c7, g4 (9).

I. międzynarodowy konkurs „Gazety Polskiej" na dwuchodówki zakończony w lipcu br. cieszył się wielkiem powodzeniem w kraju i zagranicą. Nadesłano ogółem 101 zadań, które podzielone zostały na 3 grupy: A — zadania na wysokim poziomie, B — zadania dobre i C — zadania słabe, względnie nie stojące na poziomie konkursowym.

I. nagrodę zdobył *Dr. G. Cristoffanini,* II. *T. Czarnecki* (Warszawa), III. *M. Segers,* IV *.A. Jenssen.* Wzmianki zaszczytne uzyskali: I. M. Segers, II. F. Böhm, III. *A. Goldstein* (Warszawa), IV. K. A. L. Kubbel, V. *M. Wróbel* (Warszawa), VI. Pederssen.

Pochwały uzyskali (bez kolejności): A. Wirtanen, *M. Pfeiffer* (Poznań), *W. Hebelt* (Warszawa), A. P. Gulajew, J. Buchwald, M. Segers, E. Pape i S. S. Lewmann. Sędziami konkursu byli pp.: K. A. K. Larsen, znany duński problemista i red. L. Tuhan-Baranowski.

Bibliografja.

Aarsskrift for Dansk Skakproblem Klub 1933.

Rocznik Duńskiego Klubu Problemistów 1934. Cena Kor. duń. 2.50. Zamówienia przyjmuje: Karol Ruben, Vodroffsvej 3, Kopenhaga V., lub sekretarz klubu R. Prytz, Chr. IX. Gade 2. Kopenhaga K.

Niewątpliwie b. interesujące i niedrogie to dzieło kunsztu zadaniowego, zainteresuje niejednego z naszych problemistów.

Bloemlezing van Nederlandsche Schaakproblemen, Dr. M. Niemeijer.

Pod powyższym tytułem niedawno wydał znany holenderski mistrz kompozycji Dr. M. Niemeijer jedną z najciekawszych prac z zakresu problemistyki, obejmującej zbiór zadań szkoły holenderskiej od r. 1792 — 1933. Dzieło zawiera 115 zadań najznakomitszych mistrzów holenderskich. Przystępna cena powinna zachęcić naszych problemistów do nabycia tego wartościowego dzieła i zapoznania się z twórczością szkoły holenderskiej. Zamówienia przyjmuje: Dr. M. Niemeijer, Wassenaar, Teylingerhorstlaan 5. Nederland.

Die wichtigste Eröffnungen des Schachspiels, Ludwig Rellstab.

Nakładem firmy wydawniczej Hans Hedevigs Nachf, Curt Ronniger. — Lipsk, Perthestrasse 10. Cena książki Mk. 1.50. Jest to nowe VII. wydanie dzieła Kahle, Koch i Hild, przejrzane przez Rellstaba, zawiera około 100 otwarć. Historję rozwoju szachów omawia pod specyficznym kątem widzenia. Na końcu dziełka znajduje się tabela, która ułatwia przegląd otwarć.

Wiadomości krajowe.

Warszawa. *Argentyński Związek Szachowy* w Buenos Aires zwrócił się do Polskiego Związku Szachowego z propozycją rozegrania na 4 lub 6 szachownicach meczu korespondencyjnego, drogą radjotelegraficzną. Dojście do skutku tej ciekawej imprezy będzie zależało od ulg, jakie zdołają obydwa związki uzyskać na depesze radjotelegraficzne, które są dla komunikacji transoceanicznej wcale kosztowne.

W związku z *szachową olimpjadą wszechświatową w Polsce w r. 1935,* planuje zarząd P. Zw. Szach. szeroką akcję w celu zebrania funduszów, potrzebnych dla utrzymania przez 15 — 20 dni około 100 szachistów. Prócz subwencyj M. S. Zagr. banków państwowych i różnych instytucyj, należy się spodziewać również żywego poparcia dla olimpjady ze strony szachistów, tak licznych w naszem społeczeństwie. Zbiórka nawet najmniejszych datków może przynieść znakomite rezultaty.

W Warszawskim Klubie Szachowym gościł ub. miesiąca szwedzki mistrz *Karlin,* który rozegrał mały mecz z Najdorfem, wygrywając +2, —1, =1. W meczu rewanżowym pokonał Najdorf bezapelacyjnie szweda w stosunku +3, —0, =1.

Do *Sądu Rozjemczego Polskiego Związku Szachowego* wpłynął protest Łódzkiego Okręgowego Związku Szachowego w sprawie wyniku turnieju drużynowego o mistrzostwo Polski w Katowicach. Orzeczenie Sądu przypuszczalnie nastąpi w dniach najbliższych.

Do Warszawskiego Okręgowego Związku Szachowego należą w chwili obecnej następujące kluby i sekcje: 1) Warsz. T-wo Zwolen. Gry Szachowej, 2) Sekcja Urzędników Sądowych i Prokur., 3) Sekcja Szach. Zw. Urz. Min. Rolnictwa, 4) sekcja szach. Philipsa, 5) sekcja szach. Stow. Urz. Skarbowych, 6) Klub szach. Tramwajarzy, 7) Klub szach. Związku Osadników Wojsk, 8) Warszawskie Koło Problemistów, 9) Klub Szach. Rembertów, 10) Klub Szach. Pruszków, 11) sekcja szach. Stow. Urzędn. Monopołu Tytoniowego, 12) sekcja szach. Stow. Urzędn. Banku Polskiego, 13) sekcja szach. Stow. Urzędn. P. K. O., 14) Klub Szachowy Y. M. C. A., 15) sekcja szach. Zw. Właść. drobnych nieruch., 16) Klub Szach. „Miłośnianka”, 17) Klub szach. przy P. Z. L.

Wymienione powyżej instytucje łączą ponad 500 szachistów amatorów, którzy naogół nie biorą udziału w życiu szachowem stolicy, poza imprezami WOZSZ. Pozatem istnieje na terenie stolicy „Warszawski Klub Szachowy“, należący bezpośrednio do Polskiego Związku Szachowego, a grupujący elitę klasy polskiej, oraz dwie sekcje szachowe przy kasynach oficerskiem i podoficerskiem. Stanowi to łącznie około 800 szachistów zorganizowanych w Warszawie.

Turniej o *mistrzostwo WOZSZ* zakończył się zwycięstwem Freima-

na $5^1/_2$, przed Walfiszem $4^1/_2$. Dalsze miejsca zajęli: Misztal 4, Hebelt i Dziewałtowski 3, dr. Stein 1 i Bagiński 0.

W dniu 16. czerwca br. w lokalu Wystawy Philipsa odbyło się doroczne *Walne Zgromadzenie W. O. Z. Sz.*, które wyłoniło następujący zarząd: Prezes R. Paliński. Zarząd: Walfisz, Weit, Wolfgram, Trompeteler, Luśniak, Plas. Zastępcy: Domosławski, Jurkunas, Januszewska. Gajewski, Pionka. Komisja Rewizyjna: Karpiński, Turski, Roszkowski. Sąd Rozjemczy: Przepiórka, Dr. Wratny, Michalski. Zastępca: Miller.

W związku z olimpjadą szachową, która odbędzie się w lipcu r. 1935 w Warszawie, dowiadujemy się, że angielski związek szachowy *(British Chess Federation)* zamierza zorganizować kilka wycieczek do Polski. Łączna ilość uczestników tych wycieczek przewidziana jest na kilkaset osób. Również z innych krajów oczekiwane są liczne wycieczki szachistów do Polski.

Wilno. Dnia 7. i 8. lipca br. odbył się tu *międzymiastowy mecz szachowy Wilno - Lida.* Zwyciężyło Wilno $5^1/_2$: $2^1/_2$. Mecz był dwurundowy na 4-ech szachownicach. Wyniki poszczególne były następujące: Judelewicz $^1/_2$ — Zajczyk $^1/_2$, Tirsztejn $^1/_2$ — Zajczyk $^1/_2$, Plater $1^1/_2$ — $^1/_2$ Lidski, Kurmin $1^1/_2$ — $^1/_2$ Dzierkacz, Borkum $^1/_2$ — $^1/_2$ „Czarny”.

Wilnianie nie przegrali żadnej partji. Mecz odbył się w lokalu Wileńskiego Towarzystwa Szachowego przy ul. Mickiewicza 11.

Lida. Do zakończonego niedawno *turnieju treningowego* obok znanych miejscowych graczy zostali również dopuszczeni szachiści biorący poraz pierwszy udział w zawodach szachowych. To też niespodzianie turniej stał się terenem rywalizacji pomiędzy turniejowcami i debjutantami, którzy nadzwyczajną ambicją starali się dorównywać doświadczonym kolegom.

Do turnieju zgłosiło się 9 uczestników, którzy w nast. porządku zajęli miejsca: I. i II. *Zajczyk i Lidski* $6^1/_2$, III. Mnichowicz $4^1/_2$, IV — VI. Makarewicz, Polaczek i „Czarny” 4, VII. Jabłoński $3^1/_2$. Turniej powyższy w wielkim stopniu przyczynił się do rozwoju gry szachowej w Lidzie. Obecnie stała się aktualną możliwość przystąpienia szachistów lidzkich do Polskiego Związku Szachowego w Warszawie, oraz współpraca z Wileńskiem Towarzystwem Szachowem, celem zorganizowania okręgu szachowego. W najbliższym czasie zorganizowany zostanie turniej o mistrzostwo miasta Lidy na rok bieżący.

Mistrzostwo tutejszego gimnazjum państwowego zdobył *17-letni J. Roszkowski*, grający pod pseudominem „Czarny”.

Podczas meczu szachowego Wilno - Lida, drużyna lidzka wysunęła projekt zorganizowania *turnieju drużynowego o mistrzostwo Kresów Północno - Wschodnich* z udziałem reprezentacji Wilna, Białegostoku, Grodna i Lidy. Przedyskutowano tą kwestję i omówiono szczegóły. Wilno pro-

jekt ten zaakceptowało i udział w turnieju swojej reprezentacji zapewniło. W razie dojścia powyższej imprezy do skutku, protektorat nad turniejem zgodził się objąć starosta lidzki p. inż. Bieńkiewicz.

Śląsk. *Sprawozdanie z turnieju jubileuszowego.* Jak już relacjonowaliśmy w Nr. 6-7. rozpoczął się na wiosnę br. w podokręgach śląskich turniej jubileuszowy z udziałem 81 zawodników. Obecnie pierwsza faza tego turnieju jest już ukończona i jesteśmy w stanie podzielić się z naszymi Czytelnikami pewnemi bliższemi szczegółami tej wielkiej imprezy szachowej, która tylko w małej mierze ustępuje miejsca niedawno odbytemu turniejowi drużynowemu o mistrzostwo Polski w Katowicach.

W 8 grupach grało 81 graczy. Nagrody zdobyło 26 zawodników. Nagrodzeni oraz mistrzowie Śląska w liczbie 37 rozegrają w jesieni finały. Ponieważ w turnieju mogli brać udział wszyscy zrzeszeni szachiści za małą opłatę, mogą więc finały przyczynić się do ujawnienia nowych asów.

Poniżej wykaz grup, oraz graczy którzy zakwalifikowali się do turnieju finałowego o mistrzostwo Śląska.

Grupa Katowice, 16 graczy. Zwycięscy: Inż. Naczyński, Rajces, Hübner, Libow.

Grupa Knurów, 8 graczy. Pytlik, Stocerz, Cuber.

Grupa I. Chorzów, 11 graczy. Bąk, Gajda, Ossadnik, Cianciara, Olearczyk.

Grupa II. Chorzów, 9 graczy. Gregar, Tomanek, Zogata.

Grupa I. Świętochłowice, 10 graczy. Mróz, Wieczorek, Lott, Krawczyk.

Grupa II. Świętochłowice, 10 graczy. Balcarek, Palka, Spałek.

Grupa Szopienice, 9 graczy. Wybraniec, Hering, Pierzchajło.

Ponadto wchodzi do finału 3 graczy z Bielska, oraz mistrzowie Śląska, w liczbie 5. Są nimi: 1. Prof. Zawadzki — Sosnowiec, 2. Sojka — Katowice, 3. Goldminc — Hajduki, 4. Anioł — Katowice, 5. Inż. Teichman — Bielsko.

Kartuzy (Pomorze). W pierwszej połowie lipca br. odbył się w Kartuzach, w świetlicy K. P. W. pierwszy turniej szachowy o mistrzostwo miasta Kartuz na rok 1934. Po pięknej walce, przeprowadzonej dzięki inicjatorom w bardzo sympatycznej atmosferze, został ogłoszony wynik. Na podstawie największej ilości zdobytych punktów ($11^1/_2$ z 14 gier) przyznano tytuł mistrza Kartuz p. *F. Konarkowskiemu,* nauczycielowi z Kiełpina. Drugą nagrodę zdobył p. *Skoracki* $9^1/_2$, trzecią p. *Bieńkowski.* Dalsze miejsca zdobyli pp.: Nowiński, Kucewicz, Twardowski, Chmielecki i Klucz. Drużyna Kartuz stara się nawiązywać kontakt z Kościerzyną i Gdynią, celem rozegrania meczów międzymiastowych. Ponadto w całym szeregu miejscowości mają powstać w niedalekiej przyszłości kluby, a to: w Wejherowie, Pucku, Gdyni, Kościerzynie, Kartuzach, Skarzawie,

Starogardzie, Tczewie, Chojnicach, Czersku, Tucholi i innych. Tak, że spodziewać się należy rychłego utworzenia *Pomorskiego Związku Szachowego.*

Lwów. Pod przewodnictwem por. J. Sternaka odbyło się dnia 13. bm. *Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Lwow. Okr. Szach.* w lokalu Wojskowego Klubu Szachistów z następującym porządkiem dziennym:

a) zawieszenie w prawach członkowskich klubów zalegających z opłatami na rzecz Związku, b) sprawozdanie z turnieju o drużynowe mistrzostwo Polski w Katowicach, c) weryfikacja rozgrywek o drużynowe mistrzostwo Lwowa za II-gie półrocze 1934, d) ustalenie terminarza rozgrywek o drużynowe mistrzostwo Lwowa za II-półrocze 1934, e) sprawa turnieju o mistrzostwo Lwowa, f) sprawa olimpjady szachowej odbyć się mającej w Warszawie 1935, g) sprawa meczu międzymiastowego Lwów - Czerniowce, h) sprawy organizacyjne połączone z przynależnością do Polskiego Związku Szachowego w Warszawie, i) wnioski i ewentualja.

Przy załatwianiu punktu a) Walne Zgromadzenie skreśliło z listy klubów sekcję szachową „Czarni", spowodu niepłacenia składek na rzecz Związku.

Na zgromadzeniu obecni byli przedstawiciele nast. klubów: Wojsk. Klub Szach., Lwowski Klub Szachowy, Makkabi, Rekord, Zw. Zaw. Żyd. Urz. Pryw., Tow. Ukr. Szach.. Hełm, Czarni, Jutrzenka i Akad. Zw. Szach.

Po wyczerpaniu porządku dzien. przewodniczący zamknął posiedzenie.

Łódź. Wzorem lat ubiegłych rozpoczął się również i w tym roku w lokalu tow. zwol. gry szachowej *turniej indywidualny o mistrzostwo miasta na rok 1934.* Zgromadził on na starcie wszystkich prawie najlepszych szachistów Łodzi. Czołową grupę zawodników stanowią mistrzowie: Appel, Regedziński i Kolski. Z pośród nich wyłoniony zostanie niewątpliwie nowy mistrz Łodzi. Tytułu mistrza broni olimpijczyk Appel, który już od kilku lat piastuje ten zaszczytny tytuł, a obecna jego forma pozwala przypuszczać, że i w tym roku zdobędzie mistrzostwo. Z pośród innych zawodników na uwagę zasługują: Frydman i rewelacyjny gracz Szpiro, który w turnieju o mistrzostwo Polski uzyskał najlepszy wynik indywidualny. Jeżeli i w tym turnieju utrzyma się na poziomie, to może zająć czołowe miejsce. Oprócz wyżej wymienionych biorą jeszcze udział: Inż. Kahane H., Hirszbajn, Weber, Grynfeld, Szestakowski, Szeffer, Wojdysławski, Michalec, Ziemiński i Glicensztajn.

Wyniki po czterech rundach przedstawiają się następująco: Kolski, Grynfeld po 3·5 p., Appel (z trzech partji — bez przegranej), Frydman, Szpiro po 3 p., Michalec 2.5 p., Inż, Kahane 2 p.. Hirszbajn (wszystkie grane partje zremisował), Ziemiński po 2 p., Regedziński 1·5 p., Glicensztajn, Wojdysławski po 1 p., Weber 0·5 p., Szestakowski i Szeffer po 0 p.

Sensacją czwartej rundy było wspaniałe zwycięstwo Szpiry nad Regedzińskim.

Oprócz turnieju indywidualnego odbywa się obecnie *turniej drużynowy o mistrzostwo miasta.* Udział bierze pięć klubów szachowych. Wyniki po trzech rundach przedstawiają się następująco: Ż. K. S. Makkabi 3 gry 15 p., Związek Nauczycielstwa Polskiego — 3 gry 12·5 p., Polska Y. M. C. A. — 2 gry 10·5 p., Orlę, Łódź — 3 gry 1·5 p., P. I. U. S. — 3 gry 0·5 p.

Turniej w Leningradzie.

W Leningradzie odbył się między 18 a 31 sierpnia turniej międzynarodowy z udziałem *arcymistrza Dr. Euwego* i *mistrza Hansa Kmocha.* Turniej złożony był z 12 uczestników. Pozostałą dziesiątkę stanowili najlepsi mistrzowie sowieccy z M. Botwinnikiem na czele. Turniej zakończył się zasłużonem zwycięstwem szampiona Z. S. S. R. M. Botwinnika, oraz dowiódł niezbicie, że nierozegrany mecz Flohra z Botwinnikiem (6 : 6) w grudniu r. 1933 nie był wcale dziełem przypadku.

Wynik tego turnieju jest wprost rewelacyjny: *Botwinnik* 7½, *Romanowski* i *Rjumin* po 7, *Rabinowicz* 6½. Poza zwycięscami znaleźli się: Kan 6, *Euwe* (!) 5½, Kmoch i Judowicz po 5, Alatorcew i Lisiczyn po 4½, Lewenfisz 4 i Czechower 3½.

O wysokim poziomie turnieju świadczą małe różnice punktów między czołowymi zawodnikami, oraz wysoki procent nierozegranych partyj Botwinnik uzyskał 68% możliwych punktów i przegrał jedną partję do Lisiczyna. Romanowski i Rjumin też przegrali po jednej partji. Romanowski do Rabinowicza, Rjumin do Kmocha. Rabinowicz przegrał do Botwinnika i Rjumina. Botwinnik wygrał 5 partyj i zremisował 5. Dr. Euwe przegrał do Rjumina i Rabinowicza, wygrał zaledwie 2 partje: z Kanem i Czechowerem, a zremisował 7 partyj. Kmoch przegrał 5 partyj, wygrał 4, zremisował 2. Zaledwie 1 partję wygrał Kmoch u pierwszej czwórki zwycięsców tj. u Rjumina i ½ punktu u Rabinowicza. Razem 1½ p. Jeszcze słabszy wynik z pierwszą czwórką ma Dr. Euwe. Dwie nierozegrane z Botwinnikiem i Romanowskim, razem 1 p. z 4 możliwych. To jest trochę za mało na kandydata do tytułu mistrza świata.

Gra w turnieju była niezwykle ambitnie prowadzona i dowiodła niezbicie, że znawstwo wiedzy szachowej przeciętnego mistrza sowieckiego jest dziś znacznie większe aniżeli mistrza na kontynencie. Możnaby z tego wyciągnąć smutne dla europejskich mistrzów wnioski. Rosjanie doprowadzili kunszt gry szachowej do perfekcji. W czasie gdy przeważająca większość mistrzów europejskich operuje rutyną i techniką, rosjanie wnoszą takie walory: świeżość stylu, bogactwo debiutów, oraz szczere i głębokie zamiłowanie do szachów. Podczas gry w naszych turniejach

międzynarodowych zawsze na pierwszem miejscu od lat wielu z małemi wyjątkami grany jest gambit hetmański, to w Rosji przywrócono do praw obywatelskich zarzucone u nas debjuty, a to: partję holenderską, hiszpańską, sycylijską, Caro-Kann, oraz całą serję gier otwartych.

Od czasu więc wielkiego turnieju moskiewskiego 1925 r. poczynili sowieccy mistrzowie olbrzymie postępy. Najlepszem i bodajże najbardziej objektywnem świadectwem gry sowieckich mistrzów jest opinja Dr. Euwego, uczestnika turnieju w Leningradzie, który po powrocie do Holandji, udzielił współpracownikowi „Het Rotterdamske Niews“ znamiennego wywiadu. — „Tacy gracze jak Botwinnik są na świecie, lepszych jednak niema! Inni rosyjscy mistrzowie — to najlepsza klasa międzynarodowa!“.

Turniej był niezwykle starannie przygotowany i zorganizowany przez Sowiecki Związek Szachowy. Organizacja i kierownictwo turnieju spoczywały w rękach sekretarki Związku Związków Zawodowych L. K. Szaposznykowej. Protektorem turnieju był znany działacz szachowy, prokurator Krilenko.

W czasie trwania turnieju wydana została przez Sowiet Zawodowych Związków, *broszurka* b. ciekawa, zajmująca i aktualna p. t. *„Turniej szachowy mistrzów Z. S. S. R. z udziałem Dr. Euwego i Hansa Kmocha" — pióra O. Weinsteina i P. Gołubewa, ze słowem wstępnem sekretarki L. K. Szaposznykowej.* Broszurka omawia rozwój gry szachowej w Rosji, dalej zawiera dokładną biografię każdego uczestnika, oraz tabele statystyczne w turniejach.

Ciekawe są niektóre daty odnoszące się do wszystkich uczestników. Najstarszy wiekiem jest G. Lewenfisz, lat 45, urodzony w Polsce. Z zawodu inżynier-chemik. Mistrz Ilja Rabinowicz, lat 43, lektor-matematyk. Przydomkiem mistrza „zasłużonego“ cieszy się w Rosji Piotr Romanowski, lat 42, urzędnik bankowy. Mistrz Hans Kmoch liczy lat 40. Jest dziennikarzem. Dr. Maks Euwe liczy lat 33 i jest nauczycielem matematyki w średniej szkole w Amsterdamie.

Teraz następuje cała młoda wiekiem gwardja mistrzów rosyjskich. Rjumin lat 26, sekretarz Zw. Szach. Z. S. S. R. Czechower lat 26, muzyk. Alatorcew lat 25, inżynier-hydrotechnik. Kan lat 25, budowniczy. Lisiczyn lat 25, inżynier-mechanik. Judowicz lat 23, ekonomista. Botwinnik lat 23, inżynier-elektrotechnik, aspirant w laboratorjum prof. Smirowa.

Także w czasie turnieju ukazały się codziennie biuletyny gazety sportowej „Krasnyj Sport“, zawierające opis i przebieg rund, partje z komentarzami mistrzów, wywiady z Euwem i Kmochem i in. mistrzami i t. p.

Codziennie niezliczone tłumy zwolenników gry szachowej przewijały się przez sale turniejowe. Dr. Euwe i Kmoch wygłosili odczyty radjowe. Wedle sprawozdań Sowieckiego Związku Szachowego, żyje dziś w Rosji miljon zorganizowanych szachistów.

Turniej w Leningradzie był pod każdym względem dziełem udanem i przynosi zaszczyt swoim organizatorom oraz kierownictwu. Turniejem tym zadzieżgnięto węzły współpracy szachistów rosyjskich z szachistami Europy. Być może, że już w niedalekiej przyszłości zaproszeni będą mistrzowie rosyjscy na turnieje europejskie i ewentualnie liczyć się należy z możliwością przystąpienia Z. S. S. R. do Międzynarodowego Związku Szachowego, wówczas i udział mistrzów rosyjskich w Olimpjadach szachowych byłby zapewniony.

Wiadomości ze świata.

Hiszpanja. W Barcelonie odbył się mały turniej międzynarodowy z udziałem Lilienthala i dr. Tartakowera. Wynik turnieju stanowi niespodziankę: *I-III. Koltanowski, Lilienthal, Tartakower* po 6, IV. Cunillera $4^1/_2$, V. Sererols $3^1/_2$. Uczestników było 9.

Rumunja. Mistrzostwo Bukowiny zdobył *dr. Kahane* 9, przed Winijcerem $8^1/_2$. III. Kapuściński 8 p. (12 uczestników).

Mistrzostwo Bukaresztu zdobył *Negrutac.*

Austrja. Turniej plażowy w Klosterneuburg zakończył się następującym wynikiem: I-II. *Gilg i Müller* po 8, III. *Grünfeld* 7, IV-V. Thomas i Erdely po 6, dr. Weil $5^1/_2$. Zawodników 10.

Australja. W Melbourne odbył się turniej o *mistrzostwo Wiktorji.* Zwyciężył *Goldstein* 15, przed Crovlem $14^1/_2$, III. Watson 14. Zawodników 17.

W Sydney zakończył się turniej o *mistrzostwo Nowej Poł. Walji.* Zwyciężył *Purdy.*

Niemcy. Związek szachowy północnych Niemiec urządził w miejscowości kąpielowej Niendorf *turniej międzynarodowy* o ciekawym składzie: 6 niemców i 6 szwedów. Turniej zakończył się zwycięstwem *Stahlberga,* który dziś zalicza się do klasy arcymistrzowskiej. Stahlberg zakończył turniej bez przegranej. Wynik: I. *Stahlberg* 8, II. *Richter* $7^1/_2$, III. *Ahues* $6^1/_2$, Nielsen i Reinhardt po 6, Lange i Stolz po $5^1/_2$, Andersen, Brinckman i Rasmussen po $4^1/_2$, Koch 4 i Halvorsen $3^1/_2$. Zadziwia słaby wynik Stolza.

Niemiecki Związek Szachowy przeprowadził na wzór naszego drużynowego turnieju o mistrzostwo Polski w dniach od 15 - 19 czerwca br. *turniej dzielnic,* który odbył się w Świnioujściu i Wiesbadenie. Każda dzielnica wystawiła zespół złożony z 8 ludzi. Prowadzi w turnieju Berlin.

Stany Zjednoczone. W Syrakuzach (stan Nowy-Jork) odbywa się obecnie turniej międzynarodowy z udziałem następujących mistrzów amerykańskich: Kashdan, Marshall, Fine, Horowitz, Rzeszewski, Dake, Reinfeld, Turower, Banks. Z Meksyku Araiza, Martin (Kanada), Monticelli (Włochy) i Dr. Seitz (Niemcy). Być może, że i *Capablanca* uczestniczy. Narazie bliższych wiadomości brak.

Czechosłowacja. Trzynasty z rzędu kongres Niemieckiego Związku Szachowego w Czechosłowacji odbył się w miejscowości kąpielowej Liebwerda, niedaleko Reichenbergu, pod protektoratem *księcia Edwarda Auersperga.* Zgodnie z opinją pierwsze miejsce zajął niezawodny *Flohr.* Do turnieju zaproszono kilku austrjackich i węgierskich mistrzów, oraz szwajcara Hennebergera. Wynik: *Flohr* 9½, *Sämisch* 7½, *Gilg* 7. Blümich, Pitschak i Zinner po 6. Becker, Boros i Eliskases po 5½. Herzog 2½, Haida ½. Prócz Flohra zasługują na wyróżnienie Sämisch i Gilg. Natomiast znacznie niżej swej siły grali austrjaccy mistrzowie: Becker i Eliskases, oraz szwajcar Henneberger.

Ponadto odbył się tamże turniej główny złożony z 15 uczestników. Tytuł mistrza zdobyli wspólnie: Reiter i Tomy po 10½. Trzecie miejsce zajął wiedeńczyk Rubinstein S.

Zorganizowany przez komitet seans simultanowy przyniósł Flohrowi świetne zwycięstwo. Na 35 gier uzyskał Flohr +32, =3. Bez przegranej.

Komitet powierzył opracowanie księgi turniejowej kongresu znakomitemu teorytekowi wiedeńskiemu i uczestnikowi turnieju, A. Bäckerowi.

Mistrzostwo Pragi zdobył ponownie *K. Opočensky* z 8 p. z 9 gier. Drugie miejsce zajął rosjanin Karjakin z 7 p., który niedawno w jednym małym mistrzowskim turnieju zdobył I. miejsce. Dalsze miejsca zajęli Zitta 6½, Rejdal 6, Pelikan 5½.

Jugosławja. Maribor był widownią turnieju międzynarodowego. Silny skład uczestników był zapowiedzią interesujących walk. Do turnieju zaproszono 10 uczestników w tem 4 gości zagranicznych. Grali więc jugosłowianie: Pirc, Dr. Asztalos, Vidmar jun, Stupan i Dr. Drezga, oraz goście: Spielman, L. Steiner, Rejfir i Wera Menszik.

Spowodu choroby już po pierwszej rundzie wycofał się E. Kramer z Mariboru.

Turniej zakończył się zasłużonem zwycięstwem *Pirca i Steinera,* którzy z 6½ p. podzielili I. i II. nagrodę. Trzecie miejsce zajęła nieoczekiwanie z 5 p. *Wera Menszik,* mistrzyni świata, wyprzedziwszy Rejfira i Spielmana po 4½. Menszikowa odniosła piękny sukces i przegrała tylko jedną partję w turnieju do L. Steinera. Dalsze miejsca zajęli: Dr. Asztalos 3, Vidmar 2½, Stupan 2, Dr. Drezga 1½.

Bez przegranej ukończył turniej jedyny Pirc.

Anglja. Brytyjskie mistrzostwo zdobył w turnieju w Chester *Lord Thomas,* który z 8½ p. bez przegranej zajął I. miejsce. *Fairhurst i Michell* po 7½, Alexander i Cross 6½, Golombek 6. Bez nagrody znalazł się Winter (!) 5½, Tylor 5. Abrahams, Fallows i Wheatcroft po 4, i Damant 1.

W turnieju pań pierwszą nagrodę zdobyła p. *Golchrist* z Edynburga.

Komunikat

skarbnika Polskiego Związku Szachistów Korespondencyjnych.

Na książeczkę wkładkową Polskiego Zw. Szach. Korespondencyjnych wpłynęło dotychczas tytułem wkładek 44 zł. od następujących członków: Owsiej Sokolski 2 zł., Kazimierz Malanowski 2 zł., por. Jan Sternak 4 zł., Aleksander Wagner 4 zł., Kazimierz hr. Plater 2 zł., por. Zbigniew Palige 4 zł., Ludwik Gerlicz 2 zł., Abraham Zylbergerg 2 zł., Roman Nowiński 3 zł., Józef Panter 4 zł, Gustaw Pytlik 2 zł., Franciszek Konarkowski 1 zł.. Grzegorz Neidenberger 1 zł., Henryk Friedman 3 zł., Henryk Mirski 1 zł., Leopold Młynik 1 zł., Józef Hermanowski 2 zł., Jan Ryś 1 zł.

Ponadto znajdują się 2 wpłaty na zł. 3, bez podanych nazwisk. Uprasza się tych członków, którzy wpłacili wkładki związkowe na konto czekowe „Szachisty", lub Kasy Oszczędności o dodatkowe zgłoszenie, a pokwitowania wyślemy.

Wydatki: notatnik 20 gr., kwitarjusz 30 gr., koszta administracyjne Szachisty, korespondencja przy organizacji i założeniu Związku, oraz werbowaniu członków od 1/I. 1933 — 30/IX. 1934. Zł. 10., razem wydatki Zł. 10·50.

Stan kasy Związku z dniem 30. IX. Zł. 33·50. Otrzymano też pierwszą wkładkę turniejową mistrzostwa Polski, na nazwisko Sergjusza Czerniakowa, w kwocie 10 zł.

Załączamy do Nr. 8-9. pokwitowania kasowe otrzymanych wkładek członkowskich.

Wkładki należy przekazać na konto czekowe **P. K. O. Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, Nr.** 500.198, z dopiskiem: **na książeczkę wkładkową Nr. 33.710.**

Zgłoszenia do Polskiego Związku Szachistów Korespond.

34) Leopold Młynik, Chełm lubelski, 35) Jan Ryś, Radomyśl Wielki, 36) Kazimierz hr. Plater, Warszawa, 37) Sergjusz Czerniaków, Chełm lubelski.

Z turnieju w Leningradzie.

Partja Nr. 190. Angielska. Rjumin — Dr. Euwe.

1. c4, e5, 2. Sc3, Sc6, 3. Sf3, Sf6, 4. d4, e4, 5. Sd2, Sd4, 6. Sd:e4, Se6, 7. g3, S:e4, 8. S:e4, f5? 9. Sc3, Gb4, 10. Gd2, 0—0, 11. Gg2, f4? 12. Sd5, Gd6, 13. Gc3, Wb8, 14. Hd3, Hg5, 15. h4, Hh6, 16. g4, Sc5, 17. Hd2, b6, 18. 0—0—0, Gb7, 19. g5, He6, 20. Hd4! Hf7, 21. h5 Se6, 22. Hd3, Sc5, 23. Hd2, f3, 24. g6, Hf4, 25. S:f4, G:f4, 26. e3, f:g2, 27. Wh4! Gg5, 28. g:h7+, K:h7, 29. Hc2+, Kg8, 30. Wg4, Se6, 31. f4, Gf3, 31. W:g2.

Czarne poddały się.

Partja Nr. 191. Angielska. Botwinnik — Kmoch

1. c4, c6, 2. e4, d5, 3. e:d, c:d, 4. d4, Sf6, 5. Sc3, Sc6, 6. Gg5, e6, 7. c5, Ge7, 8. Gb5, 0—0, 9. Sf3, Se4, 10. G:e7, S:e7, 11. Wc1, Sg6, 12. 0—0, Gd7, 13. Gd3, f5, 14. b4, Ge8, 15. g3, Wc3, 16. We1, Hf6, 17. a3, Se7, 18. Se5, Hh6, 19. f3, Sf2! 20. He2! Sh3+, 21. Kg2, g5, 22. Sb5, G:b5, 23. G:b5, Wf6, 24. Gd7, Wd8. 25. b5, Hh5, 26. c6, Wh6, 27. Kh1!

Czarne poddały się.